

АДЫГЭ ПСАЛЫЭ

КЪБР-М И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ
ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ
ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА
И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪР

1924 ГЪЭ ПЪАНДЭРЭ КЪЫДОКИ
АДЫГСКОЕ СЛОВО

№117 (24. 867) • 2025 гъэм фокладэм (сентябрым) и 27, щэбэт • Тъэмахуэм щэ къыдокм • И уасэр зы тумэнц

2025 гъэм и жэпуэгъуэм - дыгъэгъазэм цыхухэр дзэ къулыкъум ирадженыр къызэгъэлэщыным теухуауэ лэжыпхъэхэм я лэухукIэ

Къэбэрдей-Балъкър Республикэм и Іэтащхъэм и Указ

«Дзэм къулыкъу щашцIэнэ я пщэ дэлъ къалэнымрэ дзэ къулыкъумрэ я лэухукIэ» Федеральнэ закон №53-ФЗ-уэ 1998 гъэм гъатхпэм и 28-м къыдэкIам ипкъ иткIэ, илъэс 18-м къыщыщIэдзэуэ 30-м нэс ныбжьым ит цыхухуэхуэ дзэ учетым щытхэр е дзэ учетым щымытхуэ, ауэ щытыну зи къалэнхэр икIи запасым щымылэхэр 2025 гъэм и жэпуэгъуэм - дыгъэгъазэм дзэ къулыкъум ирадженыр къызэгъэлэщыным мурадкIэ унафэ сощI:

1. Мы Указым щыгъухэр къэштэн:
Къэбэрдей-Балъкър Республикэм и дзэ къулыкъум езыджэ и комиссэм хэтхэр;
Къэбэрдей-Балъкър Республикэм и муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ дзэ къулыкъум езыджэ я комиссэхэм хэтхэр;

2025 гъэм и жэпуэгъуэм - дыгъэгъазэм дзэ къулыкъум ираджен хуей цыхухэр дохутырхэм къыщытхэтыгъуэ икIи абыхэм щелэзэну медицинэ лэухушцIапхэр.

2. Къэбэрдей-Балъкър Республикэм и муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ я щыплIэ органхэм яхуэгъэлэгъуэн Къэбэрдей-Балъкър Республикэм и дзэ комиссариатым, Къэбэрдей-Балъкър Республикэм и гъэзэщIакIуэ властым и органхэм я гъусуу 2025 гъэм и жэпуэгъуэм - дыгъэгъазэм цыхухэр дзэ къулыкъум ирадженыр ягъэува плалэхэм ирагъэкIуэнынымрэ къызэрагъэлэщыным.

3. Къэрал кIуэцI лэухухэмкIэ министрствэу Къэбэрдей-Балъкър Республикэм щылэмрэ Урысей Федерациэм Къэрал кIуэцI лэухухэмкIэ и министрствэм транспортным щыцIэ Налшык линии къудамэмрэ яхуэгъэлэгъуэн цыхухэр ирадженыр икIи гупхэр ирагъэжэныр щрагъэкIуэкI махуэхэм республикэм цыкызуащэ и щыплIэхэм, гъушцI гъуэгу станцэхэм, автотокзалхэм жылагуэу хабэр къыщызэрагъэлэщыным.

4. Къэбэрдей-Балъкър Республикэм Бжыгъэхэр зылабжьэ зыужьыныгъэмкIэ, связымрэ, цыхубэ коммуникацэхэмкIэ и министрствэм къызэригъэлэщыным хуейщ цыхубэ информатэм и ІонатIэхэм цыхухэр дзэ къулыкъум ирадженым ехъэлIа лэухухэм щытхэпсэлъынынымрэ.

5. Мы Указым къару егъуэт абы Іэ щыщIэдзэ махуэм щегъэжъауэ.

Къэбэрдей-Балъкър Республикэм и Іэтащхъэ КІУЭКІУЭ Казбек.

Налшык къалэ
2025 гъэм фокладэм и 22-м
№103-УГ

КъБР-м и Парламентым

Дзэлыкъуэ районыр щапхъэу къагъэлэагъуэ

КЪБР-м и Парламентым и Президиумым и зэлущIэ иджылагъэ щекIуэкIаш Дзэлыкъуэ районым. «Правительствоэм хуха сыхъэтым» хыхъуэ, депутатхэр тепсэлъыхъащ Къэбэрдей-Балъкърым и къуажэхэм физическэ щанхабэхэмрэ спортымрэ зэрызыщрагъэужьым.

ІУЭХУР я жэрдэмт республикэм и хабзауэбыху лэухушцIаплэм и комитетитым - ЕгъэджэныгъэмкIэ, щIэныгъэмкIэ, физическэ щанхабэхэмкIэ, спортымрэ щIалэгуалэм я лэухухэмкIэ, Законодательствэмрэ щыплIэ унафэр зехъыным и лэухухэмкIэ. ЗэлущIам хэтэщ КъБР-м и Парламентым и Президиумыр, КъБР-м СпортымкIэ и министрствэм и унафэщIхэр. Дзэлыкъуэ районым и къэрал лэухушцIаплэхэм, къалэ округхэмрэ районхэмрэ я щыплIэ администрацэхэм я лыкIуэхэр.

Псом илэ къыхуэу хъэцIэхэм удэ гъэгъахэр тралъхъащ Дзэлыкъуэуажа Хэжум и хумакулэхэм я ултым ит «Фэ-еплэ олын» ухуэныгъэм икIи дакыкIэкIэ яхуэщыгъуащ щыналъэм щыщу жэлудэхэм.

КъБР-м и Парламентым и УнафэщI Егоровэ Татьяна къыищэгъащ хабзауэбыху лэухушцIаплэм физическэ щанхабэхэмрэ спортымрэ зегъэужьыным епIа лэухухэр мызэ-мылIэу къызэрыщIалтар, ауэ къуажэхэм щхэахуэ-щхэахуэу щызэфIагъэкIым зыщагъэгъуэзэным теухуауэ иджы ягуэу къызэрежъар. Абы жилад цыху гъащIэм къыгуэхуэплIэ имыIэу зэрелхэр физическэ щанха-

бэхэмрэ спортымрэ, къапщтэмэ, узыншагъэр хъумэнымкIэ абыхэм мыхъэнэшхуэ зэралэр.

-Ди къэралым и зыужьыныгъэм дыщытхэпсэлъыкIэ, шэч хамылы, зи гъуу тщIыр цыхум и узыншагъэмрэ абы зэрызэгъэуэщIынымрощ. Сыт хуэдэ заманми мыхъэнэ ин ялэщ физическэ щанхабэхэмрэ спортымрэ. Нобэци, ахэр сэбэп махуэ цыхум и Іэлкълэпкъым зригъэужьынымкIэ, зэраныгъэ къыхуэзыкIэ, жылагуэу псэукIэм къытекI хыпхэр зыхригъэнынымкIэ. УФ-м и Президент Путин Владимир гъэ къэс Федеральнэ Зэхуэсым Зэрызыхуэгъазэм къыщыгъэгъэхуэцI физическэ щанхабэхэмрэ спортымрэ зегъэужьыным, къуажэхэм спорт ухуэныгъэхэр дэщIыкIыным гулътэ хэа агъуэтын зэрыхуейр, - жилад Егоровэм. Абы къызэхуэсахэм ягу кыгъэгъэхъащ къэралым и Іэтащхъэм и пщэрлыкIэ зэрауэзыхуар Урысей Федерациэм физическэ щанхабэхэмрэ спортымрэ 2030 гъэ пщIондэ зэрызэгъэужьыным теухуауэ лэжыгъэр.

Егоровэ Татьянауэ, къалашхъэм зэрыпэжыжъа-ми емылытауэ, зытхэпсэлъыкIэу лэухэр нэхъ щекIакулэу щыналъэхэм Дзэлыкъуэ районыр зэралыщар, абы лэныкIуэу куэдкIэ зэрыуажьыр. Щыналъэм и ехуэлэныгъэхэм, республикэм и спорт лэухушцIаплэхэм зыхуагъэувыж къалэнхэм, лэлопшхъэлопшхэм, нэгъуэщI куэдми зэлущIэм щытхэпсэлъыкIащ. Абыхэм нэхъ убгъуауэ дэщIыфхуэтепсэлъыкIыныуц ди газетым и къыкIэлъыкIуэ къыдэкIыгуэм.

ХъыбарегъащIэ

ИнтернеткIэ Іэ теудзэ

«Адыгэ псалэм» Іэ щытебдзэ хъуныуц дэнэ щыплIэ ушыIэми: Сберонлайнным уохъэри абы тыбогъапсэ. АдэкIэ ди газетыр къыгъэлэжъуэ-уэурэ кIэщI дыдуэ уцыгъэгъуэзэныуц икIи къыгъэхъын папщIэ (уи унэм е ппэгъунэгъу пощтым) и лъабжьэм деж уи цIэ унцIэмрэ хъщIаплэмрэ иботхэри, уасэр абдежым щыбот.

КIуэ пэти Іэма-лыщIэхэр ди гъащIэм нэхъ куэу къыхохъэ, ар ДыфшцIогъуэ адыгэ-псынщIэ икIи тынш бзэкIэ къыдэкI газет закытщашцIу. Мы куар-къуэм адэки и ныбжьэ-кодыр къэбгъэсэбэлу гъуэ пэжу фыкъэнэнэ!

Сабий зиIэ унагъуэхэм зыщIагъакъуэ

Ди къэралым гулътэ нэхъыбэ зыхуищIэхэм ящыщIэ сабий зиIэ унагъуэхэм, псом хуэмдыу щIэблэ куэд щызэдэпIэхэм, защIэгъэ-къуэныр. Къэбэрдей-Балъкърым и социальнэ политикэм и унэтIыныгъэ нэхъышхъэхэм ящыщIэ ар.

2024 гъэм къыщыщIэдзэуэ Къэбэрдей-Балъкърым сабий куэд зыщIэс унагъуэхэм я бынхэр сабий садым иратмэ, унагъуэм и хэхуэр зыхуэдизым емылытауэ, Іыгып-щIэм лэкулэр къратыж. Мы илъэсым щыщу блэкIа мазыбгум къриубыду апухуэдэ ахъшэхэр сабий минихым щыгIуэм я адэ-анэхэм хуагъэкIуэ-жаш.

САБИЙ къалъхуам зэ тыгууу хуэ-тыпщ ахъшэр дызэрыт илэсым унагъуэ 4500-м щыгIуэм ираташ.

Бынбэ унагъуэхэм псэуплэ-коммунальнэ лэухухтхэбзэхэм пкIуэ ахъшэм щыщIэ щхэщыханымкIэ хуитыныгъэ ялэщ. Мы гъэм щышы-лэм къыщыщIэдзэуэ фокладэ пщIондэ унагъуэ 8973-м апухуэдэ Іэмал ягуэатэщ, псори зэхэту сом мелуани 134,9-рэ хуэзэу.

Зи хэхуэхэр ягъэува мардэхэм нэмыс унагъуэхэм къыхуа ещанэ, епланэ сабийхэр илэсыщ ирикхуэ ахъшэ ирату зэтраубла хабзэм адэки пащэ къэралым и Президент Путин Владимир пщэрыл зэрищIам ипкъ иткIэ. 2025 гъэм апухуэдэ ахъшэр сом мин 18,4-рэ мэхуэ икIи сабий 730-м ират.

Сабий зиIэ унагъуэхэм пособиэхэр яхуэгъэувыным къызэщIагъэуыбдыдэ

унагъуэ мини 8,9-рэ. Абы хохъэ зэ тыгууэ, мазищ къэс зэ е мазэ къэс хухахэр, компенсациэхэр, нэгъуэщI социальнэ ахъшэхэр зратхэр.

Апухуэдэуи 2025 гъэм зэрыщI-дзэрэ УФ-м и Социальнэ фондым и къудамэу Къэбэрдей-Балъкърым щыIэм сабий мини 134,8-м я адэ-анэхэм, бзылхуэгъэ ундэгъуэ мини 4,9-м зэ тыгууэ ахъшэхэр хуагъэу-ващ.

Зэ тыгууэ ахъшэхэр ират зи етхуанэ сабийр 2008 гъэм щышылымэ и 1-м нэхъэр мынхъэ пасэу, 2023 гъэм ды-гъэгъазэм и 31-м нэхъэр мынхъэ класэу къалъхуахэм - сом мин 250-рэ, апухуэдэу 2024 гъэм щышылымэ и 1-м иужькIэ етхуанэ бын къызыжэхуахэм - сом мин 500 ират.

Мыхэр сабий зиIэ унагъуэхэм зэрызыщIагъахуэ лэуху нэхъышхъэ-хэрщ.

Мы унэтIыныгъэм зэпымыуэу зехуэж икIи псэукIэр егъэфIекIуэ-ным, сабий нэхъыбэ къалъхуным, апухуэдэу щIэныгъэ зэгъэуэтынтым, узыншагъэр хъумэным пыщIа лэухухэр нэхъ тынш щыным хуэ-гъэлсац.

Узыншагъэ

Пыхусыхум зыщыдвгъэхумэ

Къэбэрдей-Балъкъэрим грипным зэрыщакъумэ хуцхуэхэр цыхухэм халун шыщадзащ.

УФ-м Узыншагъэр хумэнымкIэ и министрствэм республикэм исхэр пыхусыхум шыхума хьун папщIэ, зыхуэныкхуэну хуцхуэхэмкIэ къызыригъэпэщаш. КъБР-м кърагъэшащ вакцинэ 144360-рз: балигъжэм папщIэ «Совигрипп» вакцинэм и хэлугъуэ 29140-рз, сабийхэмрэ цы-хубз уэндэгъэхэмрэ папщIэ «Ультрикс Квадри» вакцинэм хуэдэу 89740-рз, сабий нэхъ цыкIуэхэм папщIэ «Флю-М» вакцинэу 480-рз. Шхъэж щыпсэу шыпIэм пэгъунэгъу медицинэ луху-щапIэм мастэ щызыхригъэлу хьунуш.

УФ-м и санитар дохутыр нэхъыщхъэм и уна-фэм илкIэ иткIэ, вакцинацэм цыхубэм я про-цент 60 къызщыиубыдэн хуейш, нэхъ зыхуэса-къыпхъэхэр процент 75-рз мэхъу. Абыхэм ящыщ егъэджакIуэхэр, медицинэм и лэжъа-кIуэхэр, пенсионерхэр, уз зауэллэрехэр, куэд шлауэ усэмаджэхэр, сабий цыкIуэхэр.

КЪУДЕЙ Iэмминэ.

Кавказ Ищхъэрэм щынэхъ мащIэщ

Урысейм и Банк Нэхъыщхъэм и Ипщэ уп-равленэм и Къэбэрдей-Балъкъэр къудамэм къызыритамкIэ, 2025 гэм и шыщхъэурум щыналэм шыщылэ инфляцэр, илэс пIа-лъэкIэ къыгъэлъэгъуауэ, къызэтеуылаш икIи проценти 7,48-рз хуауэ - бадзэуэгъуэм ар проценти 8,19-м тетащ.

КЪЫХЭДГЪЭШЫНЩИ, ди республикэм ин-фляцэр щынэхъ цыкIуэщ Кавказ Ищхъэрэми (проценти 7,52-рз) Урысей Федерациэм ику иту шыщылэхэми (проценти 8,14-рз) нэхърэ. Къа-пыщтэж пIалэм къриубыдэу псом хуэмьдэу зи усэм хэщIар пхъэщхъэмьщхъэхэрэщ - про-цент 13,3-кIэ. Ар къызыхъIар мы гэм къра-хьэллэхэр сату цыпIэхэм зырыцхуэадащ.

ХадэхъIэхэмрэ пхъэщхъэмьщхъэхэмрэ ящы-шу - кIэртIофым, пхъым, бжьыным, жэгундем, жызуым, къэбыстэм, бэдржаным, шыбжым и уасэри зымащIэкIэ ехаш, республикэм къыш-рахым и куэдгъагым зэрыхъауым и фыгъэкIэ. Къэбгъэлъэгъуэмэ, къэралым и щыналэхэми джадыкIэр нэхъ пуд шыхуауаш.

Алхуэдэуи, азыныкхуэ лухуэтхьэбэхэм я уа-сэхэми кIэрагъэхуаш. Псалъэм папщIэ, шIэуп-щIэр нэхъ мащIэ зэрыхъуам къыхакIуы, Къры-мэрэ тенджыз ФыцIэм и лүфэм зыщызы-гъэпсэхуэхэм щхъэкIэ лүтвэкхэр нэхъ пуд хуауэ - абыхэм я уасэхэм процент 23,5-кIэ кIэрыхуауэ.

Мыдрейуэ, а пIалэм къриубыдэу, ерыскы-хъкIуы шымыт хьэпшыпхэм, псалъэм и хьэтыр-кIэ, джадыгъухэм, я уасэхэм хъхуауэ. Алхуэдэу шыхуэуки, телевизорхэр иджыпсту къыпщэхуну нэхъ фейдэщ.

Экспертхэм зэрыжаIэмкIэ, банхэм я кредит-хэм я процент ставкхэр иджыпсту зорыным къыхакIуы, цыхухэм я ахъшэр нэхъ хьума мэхъу, кредиты ятым и куэдгъагым кIэроху. Абыхэм куэдкIэ елыташ цыхухэкIэ къашху хьэпшып-хэм яIэ шIэупщIэр зыхуэдэр.

ХЪЭШЫКЪУЕЙ Олег.

Гу зыптытапхъэ

Зыгъэсэнэгъэхэр эффIэкIащ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щылэ Оперативнэ штабым, зараубытхуам тету, 2025 гэм фокиадэм и 25-м иригъэкиукIащ терро-рым пэщIэтынэмкIэ зыгъэсэнэгъэхэр.

ТЕРАКТ къэхъуа нэужь ялэжь хабзэ лухуэхэр эффIэгъэIащ, а шIэлъагъагъэм пэщIэтынэр зи къалэн IэнатIэхэр алхуэдэхэм деж зэрыхуэ шы-тыкIэхэм иту ящIэн хуейжэм зэрыхуэхъэзыр къапщыташ.

Зыгъэсэнэгъэхэм хэтэщ Къэбэрдей-Балъкъэ-рым щылэ УФСБ-м, МВД-м, къэралым След-ствэмкIэ и комитетым и управленэм, ИЧС-м, Уры-сей гвардиэм я лыкIуэхэр.

Оперативнэ штабым теракт къэмыгъэхуэным, алхуэдэ ялэжь хъужыкхуэмэ, абы кърыкIуэхэр гъэмэщIэным хуэгъэпса лухур эффIахаш.

Зыгъэсэнэгъэхэм хуэгъэува къалэнхэр гъэзщIа хуауэ.

КЪБР-м щылэ Оперативнэ штаб.

Пщэдей Адыгэ фащэм и махуэщ

Дызэрыгушхуэщ, дызэрыпагэщ

Адыгэ фащэм и махуэм ирихьэлIэу тыдодзэ ШИДАА-м и академик, Кавказым и республикэ псоми гуаэдджэ-хэмкIэ шыхъ зилэ и лэжакIуэ, ЮНЕСКО-м шэнхаб-зэмрэ егъэджэныгъэмкIэ и къудамэхэм хэт, Дунейпсо Арт комитетымр Урысейм и Арт комитетым и къуда-мр Кавказ Ищхъэрэм щылэуэ я вице-президент, уэрэдус БЕЙТIГЪЭУЭН Iэусэ и тхыгъэр.

АДЫГЭ цейр - лэпкъыр зэрыгушхуэ, абы и лэзцагыр къэзыгъэлъэгъуэ, цыхухухэм я лыгъэм шыхьэт тэхуэу фэилъхъэгъуэщ. Ар фэилъхъэгъуэ къудейкъым, атIэ гуэ-гуанэ къыхъ къэзыкIуа лэпкъым и шэнхабэм и тхьдэм шыщ Iыхъэщ. АбыкIэ къыдогъэлъэгъуэ къыддекуэкIэ хаб-зэ дахэхэм дызэрыхуэжымр дуней псом ди гур зэрыху-эхуэхэм. Цейм кIуэ пэти, зманым декIуу зэхуэуауэны-гъэхэр игъуэтами, и пкъыр ихъумэжаш. Ди лэпкъым и хъугъэфыгъуэхэм ящышу кыалытэ адыгэ фащэр Кав-казым ис лэпкъ псоми, къэзакъыри хьыхуэ, ягу дьхуэу къыздашаш. Абы дрипагэн, цригушхуэн хуейш - ар и нэщэнэщ фащэм и дахагъэмр фIагъымр нэгъуэщI лэпкъыри къызыридыхъэхэм. Ди фащэр екIут, сыт и лэзныкхуэуаки, тыншт икIи лухуэгъуэ куэдм хуэщIат. Кав-казым щыпсэу лэпкъ кыдэм я фэилъхъэгъуэ хуауэ къу-дейм къышмынэу, Урысейм и зауэлI къымыкIуэт куэдм я шыгъыныгъуэ хуауэ ар. Лермонтовым удихъэхуэ итхы-жат, фащэм и мызакхуэу, цей зезыкхэм яхуейл елтыр-кIэр: «ЗауэлIхэм я фащэ тельдыжэм кыгъэлъэгъуэрт цыхум и дуней тетыкIэр, хьэл-шэнжэр, и хъуэспалэхэр. Ар зезыхъэ псори а фэилъхъэгъуэм хуэфашуэ шытын хуейш. Адыгэ зауэлIхэм я цей зехъэкIэмр абы хуалэ шытыкIэмрэ шыхьэт тэхуэурт ар зауэлI фащэу, псом япэу ар и къалэн нэхъыщхуэу зырыщытым. Iэпкъыпкъыр имыкхуэу, хуэ-фIу шытын хуейт ар».

Кавказ зауэм и зманым ятха тхыгъэрэ сурэту дэфтэр-хэм къыхахыжэхэр шыхьэт тохуэу зауэлI цIарылуэхэмрэ дзэпхэмрэ шэ зыхъуауэ цей фаджэхэр яшчыгъуэ зыры-щытам. ЗауэлIхэм я алхуэдэ телпэрэ шыхьэт тэхуэурт я дуней тетыкIэм. ГъэщIэрэщIа цейшIэ зезыхъэ шIаложэм фы хужалэртэуаки. Хъан-Джерий итхыжат шыгъыныфI-кIэ ерышу шытыныр адыгэхэм къэмызэгъуэу кыалытэу, къабзэгъэмрэ зэкIэлыкIуагъымрэ ялэ ирагъэу зыры-щытар. Уэркъхэм нэхърэ пщылIхэр нэхъыфIу шыхуэпауэ урихьэллэрт. Абы и шыхъэуэгъуэр иратт, псалъэм пщы-хэмрэ уэркъхэмрэ я хьэлэлагыр къагъэлъэгъуэн хуейш, япэу лъалуэм я фэилъхъэгъуэр иратт, псалъэм папщIэ. Адыгэхэм я шыгъыныхэр пльыфэбуэ, нэгъуэщIхэм къыхъ-щыт щытIэхэм. Цыхухуэ адыгэ фащэхэм я шхьIхэр зы пльыфэт, пльыфидым цIигъу цызэхуахуанэр зээзы-эхъуэ.

Лэпкъым и зыхуэпэкIэр, и шэнхабэр къэзыгъэлъэгъуэ пкъыгуэуэщ шыгъыныр. Абы кIэрылэ Iэмэпсымэхэм, ар зезыхъэм и зылыгъыкIэм укIэлылпIэмэ, и дуней теты-кIэм, къызыхъIахэм теухуа куэд «къыбжалэ». Цыхухуэ шыгъыныр - шIагъуэцIэлэ, хьэзырылэхэр зыщыгъуэ цей, къэптал, джанэ, гуэнынэдж, бгырыпкъ, хуырыфэ и упщIэ пIыI, лъей, лъахъстэн вакъэ и шырыкхуэ лъапщэ кыкхъэр, (шымахуэм упщIэ лъей, Iэфэ вакъэ), лъейхэр и лъапэ фIэту ящIырт, и лъэгъуэпIэ ирагъуэуыдырт, къыдэмы-кIуэен шхъэкIэ. ЯпщылIкIэ хьэзырхэр фэм къыхащыIа къэлътмакъэ цыкIуэхэм шахъумэу шыташ. Иужым, и бгы-тылм хуэзэщIэу цейм хуэщIауэ иIэ жып лъыкхэм и иралъхуэ хуежъащ, хуей шыхъыкIэ псынщIуу къызыр-тэным хуэдэу. Зман дэкрIи, хьэзырылэхэр цейм и шэ-кIым къыхащIащI хуауэ. ШIымахуэ цыгъыну цыхухухэм хуадырт джадыгу зэмпылуужыгъуэхэр: тенджэдыгу, ды-гъужыфэ джадыгу (мыр зыхуащIым езым и зы гъащIэ-кIэ игъэлэжъэфу къэхъутэхъым, зман кыкхыкIэ ахури-

къурт, джадыгу бгы-лалэ (тулуп). Цыхухуэ фащэм тхып-хъэ ирахьэллэртэуаки, къыуакIэхэмрэ Iашхъэхэмрэ уагъэ-кIэ къадыхэт арыхъумэ. ГуыщылIэхэм къыхащыIа шылIухэр адыгэ цыхухухэм джэртэуаки, дыгъэм е ма-зэм пэлыдмэ, нэщэнэ зэрыхуэм папщIэ. Алхуэдэхэр нэхъ зезыхъэллэр бзылхугъэхэрэрт. ГуыщылIэ цыкIуэхум хурадэн хуей хьуми, ар шхьIкIэ къадыкхыжырт е луданэкIэ къаухыжырт.

Кавказымрэ КъуэкIуыпIэ Гуэныгъумрэ исхэм я хуэсп-пIэт адыгэ Iэщэ-фащэрэ адыгэшэрэ зэрагъэпэщыну, адыгэ пщашэ шхъэгъуэс ящIыну. Художник Iэзэхуэ Дейк Ван, Врубел М., Рубо Ф., нэгъуэщI куэдми адыгэ бзылху-гъэхэм я дахагъэр къызырэхэр сурэтхэр пщIащ. Алхуэдэу, адыгэ цыхубэхэм я дахагъэм теухуа усэхэр ятхаш Пушкин А., Бальмонт К., Лермонтов М., Заблочкин Н., Байрон Дж., Долматовский Е., нэгъуэщIэхми. Я дахагъэм къы-дэжIуэу, адыгэ пщашэхэм гъэсэнэгъэ екIу, укIытэ, хабзэ яхэлът. КъызыралытэмкIэ, тыркхуэм адыгэ хьыдджэбэхэр ящхуэрэ я лэпкъыр ирагъэфIахуаш. Урыс паштыхэ Грозный Иван IV шхъэгъуэс хуэжъуат Къэбэрдейпщ Тем-рыкхуэ Илар илхуэ Гуашчэны (Марие).

XVI лэщыгъуэм адыгэхэм ялэгъунэгъуу Тарн Iүфэм шет-тысэхэ къэзакъхэм къагъэсэбзпурэ, «черкеска» псалъэр урысыбзэм хьыхьаш. Зэгъунэгъуу зэрыпсэум къыдэжIуэу, дзэм къулыкхуэ зэрыщыздашIэр шхъэусыгъуэ хуэжъуаш абыхэм адыгэ фащэр къащтэным. Ди Iэщэ-фащэм шIы-гъуу, адыгэ зауэлIым и лыгъэри къэзакъхэм зыхалъхуэу кыалытэрт. XIX лэщыгъуэм и 40 гъэхэм цейр Кавказым щыпсэу къэзакъхэм я зауэлI фащэ хуауэ. Абы и ужь иту ди лэпкъэ фащэр урыс зауэлIхэм, паштыхэ Романовхэ я уна-гъуэм къащташ.

2012 гэм Дунейпсо Адыгэ Хасэм фокиадэм и 28-р Адыгэ фащэм и махуэу игъуэуащ. Дунейпсо Арт ко-митетым 2018 гэм дунейпсо шэнхабэм и хъугъуэфIы-гъэхэм хигъэхъащ адыгэ цыхухуэ, цыхубз фащэхэр икIи реестрым шригъэтхаш. 2020 гэм Къэбэрдей-Балъкъэ-рым и лыкIуэхэр Париж куауэ Кавказым щыпсэу лэпкъ-хэм я махуэхэр шрагъэкуэIа «Кавказыр Урысейм и нал-къуэталмэсш» Iухум хьыхуэ икIи Хъурей Жаннэ игъэ-хъэзыра адыгэ цыхухуэ, цыхубз фащэхэр ЮНЕСКО-м и музейм тыгъэ хуащIащ, а IухуэщIапIэр илэсэ 75-рэ шри-къым ирихьэллэу. Арт комитетым ирегъэкуэIа «И хоть по мне черкеска сшита, всему Кавказу подшла» дунейп-со фестивалырт. Ар лэпкъхэм я зныбжыгъуэгъэм зезы-гъэужь, зыпщIэныгъэхэр зыгъэбыдэ Iуху дахэ хуащ. Хэку заушхуэм ТекIуэныгъэ иныр къызырыщыхэрэ илэсэ 80 зэрырикхур шыдгъэлъапIэм ирихьэллэу мы фестивал-ным и пщIэр нэхъри хохуэу, 115-нэ Къэбэрдей-Балъкъэр шуудзэм и зауэлI шхъэмыгъагъэхэр цей ящыгъуэ Хэкум и къышхъащыджакIуэ абы зэрыхътам папщIэ. Мы гъэм а ду-нейпсо фестивалырт шрагъэкуэIауэ Лэскэн щыналэ лэ-лэм.

- ДэркIэ пщIэшхуэщ мыхьэнэ зилэ мы фестивалырт ди щыналэм къызырыхуагъэфашэр. ШIалэгъуалэр шууд-зэм шыхъ зыпIыт я гуэгуанэм хэдгъэгъуэзыным къы-дэжIуэу, адыгэ фащэм и тхьдэ тельдыжэр, дуней псом шалытэ ди шэнхабэ хъугъуэфIыгъэхэр едгъэщIэным-кIэ IэмалыфIащ. Алхуэдэ зэыхъэхэр зныбжыгъуэгъэр езыгъэфIахуэуэ, - жиаш Лэскэн щыналэ администрат-циэм и Iэтэхъытэ и куэдзэ Насып Лэсенэ.

Дунейпсо Адыгэ Хасэм и тхьмадэ Сэхъуэроукъэ Хъуэтий къыхыгъэщIа Кавказым, Урысейм щыпсэу лэпкъхэр зэ-къуэуэнымкIэ мы махуэхуэр зэрыщхъэлэр, адыгэхэм я тхьдэм, шэнхабэм, хабзэм, анэдэлъхуэбэм я гуагъэ-гъэзэж зэрыхуэр зэрыфIыр, лэпкъэ фащэм блэIкIари, нобэри, къэIуэнурэ зэрызэпщIэр.

Зыгъэхъэзырар БЖЫИХЪЭЛI Розэц.

Нобэ Туризмэм и дунейпсо махуэщ

Слъэгъуахэм сатхьэкъуат

УФ-м и Президент Путин Владимир Къэбэрдей-Балъкъэрэм теухуауэ:

«Икыуэк псэр зыхьэху цыплэщ, Къызэрымыкыуэ республикэ дахэщ. Сэ абы мызэ-мытлэу сычылаш. Куэдрэ сыхулаш. Лыжэкк кышчызыкхьащ мыбы и бгы тельдыджэхэм.

Соцлэж япэу сычыкыуам цыгъуэ ар къызэрысчыкхьауэ щытар. Бгым сыдэкла нэужь, зыкхьэспыкхьауэ: дыггэр гуаклуэу кьелсырт, уафэр къашхьуэт икы арыххуэ, гулсысэ къызэрыгуэккхэм си шхьэр хуэкулаш. Сыкхьэзыхуэрейкх тельдыджэ псом сеплэри, мылхуэдэу сегуысащ: нэхьэпэуэккэ мыр сыту зэзымыгъэлъгуарэт. Икы, сыту фыт, гьащэр алхуэдэу кьэкхэрэхуэкыуэ, мы цыплэм иджыпсту сызэритыр. Сэ сатхьэкъуащ фи цыплэ дахэхэм, республикэм, мыбы япэу сыкхьэчыкыуам слъэгъуауэ щытахэм я фыгъэккэ».

Къэбэрдей-Балъкъэрэм и Ізташхьэ Клуэклуэ Казбек:

Щыналъэм и турист, курорт Ізнатлэхэм я зэфлэккыр нэхьыбэжщ

«Урысей Федерациэм и щыналъэхэм ящыцу цлэушцлэ нэх ин зилэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрэм и туризмэр яхохэ. Дызэртг елътсым и япэ мазыкым, нэгъабэ и апуэдэ палъэм елътсыуэ, ди деж кьэккыуэ туристхэм я куэдэгытм процент 14,8-ккэ хэжъуащ – цыху мин 900-м шигъу республикэм кьригъэлъгъащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрэм и курортхэр, хабзэ зэрыхьауэ, къыхах Мэзкуу къалэм, Мэзкуу областым, Санкт-Петербург къалэм, Краснодар крайым щыпсэхуэм, ди гунгъуэ щыналъэхэм. Алхуэдэу щыттым, ди деж уырыхьэллэнущ Урысейм и дзэ цыплэккыи кыккэ хэщлэхэм – Калининград деж

кышчыщлэдзэуэ Владивосток нэсыку щыщцхэм.

Экспертхэр зэрелпымккэ, туристхэм ди республикэр нэхь кышчыыхахыр зыгъэпсэхуэлэхэм транспортхэмккэ тыншу узэркыуэфыриш, нэгъуэщлэ щыплэхэм яйм хамыгуэзэшэн, щыналъэм и теплгэ тельдыджэхэр, щыплэ зэхуэмыдэхэр зэрыдицэр, турист лъагъуэхэр зэрыщыкуэдзырщ: бгы-лыжэ гуэгъуэр жьплэн, альпинизмэр, эко-туризмэр, узыншагъэм шыкълэлъгъэплэ, зыцагъэхьуж курортхэр, абыхэм нэмьщлэ – ди щыплэ дахэхэмрэ лъэккэ цэнхабзэ беймрэ.

Дауи, Къэбэрдей-Балъкъэрэм и хэщлэхэм а псом нэхьэр нэхь лъапэжу кьалыгэр ди цыхухэр абыхэм гуапэу зэрахуштыгырщ, ди хэщлэхэм зыгъэлъгъэрщ.

Си гупъащ, ди щыналъэм и турист, курорт Ізнатлэхэм я зэфлэккым нэсу зыкхьэзкъуахын шцэдзэ кьудейуэ арауэ», - жиалц КъБР-м и Ізташхьэ Клуэклуэ Казбек.

Фокладэм и 27-р Туризмэм и дунейпсо махуэщ. Ар ягъэллэпэну кышчыыхахьауэ щыташ 1979 гъэм Испаниэм и Торремолинос къалэм щеклуэкла, Туристхэм я дунейпсо зэгъуэхьэныгъэм и зи чэзу зэлүцлэм иккы траггъэхуащ а зэгъуэхьэныгъэм и Уставыр къышашта махуэм. Абы и къалэн нэхьыщхьэу щытри къэралхэм я социальнэ-щэнхабзэ, политика-экономика Іуэхугъуэхэм туризм Ізнатлэм мыхьэнэу щыуыдыр зыхуэдэмрэ и зэфлэккымрэ цыхухэм егъэщлэнырт.

Нобэ къэралы 150-м щигъуэм. Урысей Федерацири яхэту, а махуэм Іуэхугъуэ шхьэлэхэр, гүфлэгъуэ зэхьыхэхэр, зэхьэзэхуэ зэхуэмыдэхэр шраггэккыуэ, Ізнатлэм и лъажаклуэ нэхьыфлхэр щэгъэпажэ. Нэхьыщхьэжраш, туризмэм цыхухэр шаггъэгъуазэ, ахэр къыдахьэх.

Къэралхэр зэпызыщлэ Ізнатлэ

Туристхэм я жэнэт

Шэч къытедмыкхьэм хьунущ Урысей Федерацим туризмэм нэхь зыщыжуащ щыналъэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрри зэрэщыщым – ар зыплыхьаклуэхэм зыхуей псори цагуэу цыплэу кьалыты. «Швейцария цыкылуш» ди щыналъэм къызэреджэр. Алхуэдэу щыжалэм и шхьэуыгуэхэри мащлэкым. Сыт и уасэ ди Іуащхьэмахуэ уардэр, Шэджэм псыкхьэлэхэр, Гуэл шхьуантлэхэр, Аушдыджэр, Бэзенги, Шэджэм, Дзэлыкъуэ аузэр, Хьэтохуэщыкыуэм и парк Налшык къалэм щылэр, курортхэмр санаторхэмр! Зи сыхьэтти урымкыуныш, ахэр псори кьэбжэккын шцбэдзэм. А псом кьэбжэклуэ ди деж, зэрэжалэу, щымахуэр щыщымахуэ, гъэмахуэр щыгъэмахуэ щыналъэхэ. Зи, гукыдыжэ уйлэмэ, илътэс хьурейккэ зыщыгъэпсэхуэ – уздэклуэни зыщыплыхьыны гунгъэжэ. Ахэрщ Къэбэрдей-Балъкъэрри турист кьуаплэ шцхьауари.

Жьплэнэу урыкхуныш 2025 гъэм и япэ мазыкым кьриуыдыу ди республикэм турист мин 910-р зэрыхьар. Нэгъабэ и апуэдэ палъэм кьриуыдыу ди деж зыщызыплыхьа-зыщызыгъэпсэхуэхэм и бжыгъэр мин 794, 1-рэ хьуэу щытауэ араш.

Ауэ алхуэдиз турист кытхуегъэллэгъэнуи кышцкыкынытхьэным, иджырей зэманыт кыигъэу мардэхэм хуэкулэ, ахэр кышчыуыылэн хьэщлэщ еклухэр ирыкхуэ щымылатэмэ. Иджыпсту туристхэр хэлпхьэ хуащ, псалъэ кудейккыи кыпхуэдэхьыкхьыкхьы. Республикэм ар къашыгурылуэу, щыналъэм и туризм Ізнатлэм и инфраструктурэр илътэс кьэс ираггэфлаклуэ, нэхьыфлхьэ ящлэпхьэ.

Гурылуэгъуэщ, псынщлэу зызыхуэж зэманыт удекулн папцлэ, гьащлэм кыигъэу мардэхэм уапэлъэщын зэрыхуейр. Псалъэм и хьэтырккэ, псынщлэу зэпкырылпхьэ-зэпкырыпкыж, бгъэллэхуэ хьу «модулен» хэщлэхэр нэхьыбуэ яхуэ хьуащ, турист нэхьыбуэ кьраггэблэгъэфын папцлэ. Уеблэмэ алхуэдэ хэщлэхэр хуэным хуэунэтла инвестицэ пэхуэщлэхэр ягъэзэшлэн шхьэккэ, къэрал бюджетым кыхьэккыуэ 2025 – 2027 гъэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрэм сом мелуан 739,1-рэ кыхуауытпыщынуш. Экспертхэм зэрэжаламккы, ди деж кьаклуэ туристхэм я бжыгъэр абы нэхьри кьыдрищлэныш.

УФ-м и туризм Ізнатлэм ираггэфлаклуэ шхьэккэ ахьшэ нэхьыбуэ зыхуауытпыщыну щыналъэ 10-м ди республикэр хэгъэхьащ мы гъэм, ди зэфлэккыр кьалытыр. Абы ехьэллэу лажэ программэм ипкэ итккэ, субсидиеу псори зэхэту сом мелард 15 къэралым и щыналъэ 55-м трагуэшэнуш. Алхуэдэ щыккэккыи, иджыри гьуэлъыплэ мин 10-м шигъуэ зыщлэхуэн хэщлэхэр щыналъэхэм, ди республикэри яхэту, къашы хуэзгъэпщынуш. Къэбэрдей-Балъкъэрэм, КъБР-м нобэ Ізтал ищ цыхуэ мин 19-м нэблагъэ и хэщлэхэм зэуэ шигъэгъэтысхьынуш.

Туристхэр кышчызэтеуыылэн, зэпкырылпхьэ-зэпкырыпкыж, нэгъуэщлэ щыплэхэм бгъэллэхуэ хьу унэхэм хуэдэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрэм псори зэхэту сом мелуан 370-рэ цытраггэклэуащ. Ди къэралым и цыхухэм я мызакъуэу, хамэ къэралхэм кыкыуэ ди деж кьаклуэхэм я бжыгъэр илътэс кьэс зэрыхьэхуэм дызыуиша мардэхэм ящыщ ар – хамэ хожухэм щыкуэдщ тыншыплэ псори здэщылэ алхуэдэ

псэуплэ псынщлэхэр. «Туризмэмрэ хэщлэхэмрэ» лъэпкэ пэхуэщлэм ипкэ итккэ Къэбэрдей-Балъкъэрэм Курортхэмрэ туризмэмккэ и министрствэм зэгурьлуэныгъэ 21-рэ ярищыллэу зэхьэзэхуэм хэтэ, абы щыткыла Іуэхушцлэхэм, республикэ бюджетым кыхьэккэ субсидиеу ахьшэмккэ алхуэдэ унэхэр къэщхунымрэ ди деж ахэр щыгъэуынымрэ теухуауэ. Псом нэхьэр нэхьыбуэ модуленэ унэхэр шагъуэуыр «Іуащхьэмахуэ» курортхэр, абы иужьккэ шцлэушцлэ нэхь цызылэхэр Шэджэм аузымрэ Гуэл шхьуантлэхэмрэщ.

Мыдрейуэ, Кавказ.РФ-м и гъэзэщлэхэр директор Тымыжэ Хьэсэн иджыблагъэ жилиащ хамэ къэралхэм кыкыуэ Къэбэрдей-Балъкъэрэм и «Іуащхьэмахуэ» курортым кьаклуэ туристхэм я куэдэгытм хуэдитккэ зэрыхьэхэр иккыи пандемием ипккэ щыла бжыгъэхэм ар зэрэнысыжэр. Хамэ къэралхэм кыкыуэ я нэхьыбэр нэмьыцэхэмрэ италыанхэмрэщ.

«Икы ар хьэрзынщэ, сыту жьплэнэу, туризмэм зедгъэужьккэрэ, дэ дыхушцлэу цыхухэм я зэхуакы кыдахуэу зэгурьлуэныгъэхэр лъэныкъуэу зредгъэзыным, ахэр зэлпгъуэ цыгъэзэхуэтщыным. Абы нэмьщлэ, хэщлэхэм ядогъэ лъагыуэ ди къэралым и мызакъуэу, атлэ Европым дуней псомыи цынахьыфлэхэм ди курортхэр зэрыхьэхэр. Бгы-лыжэ Ізнатлэм зыужыныгъэ нэс шигъэуытпур кьэралымрэ бизнесимрэ щызэдэлажэм дежщ», - кыкыгъэщ Тымыжэ Хьэсэн.

Щымахуэм и гъэмахуэм

Щымахуэ блэклам «Іуащхьэ»

махуэ» курортым цыхуэ 501000-м зыцагъэпсэхуащ иккы ипэ ита илътэсым щыла бжыгъэхэм нэхьэр ар фыуэ нэхьыбэщ, Къыжытлэнщи, а зэманыт ди деж кьаклуэ туристхэм я процент 45-р лыжэр сноубордхэмккэ кьэжыкхьын зыфлэфлэхэрщ, процент 49-р нэгъуэгуэужьакулэ, зыплыхьакулэ кьаклуэхэрщ. Гъэцлэгъуэнаш, лыжэккэ кьэзыжыкхьахэм я бжыгъэр ипэ илътэсым нэхьыбуэ щытамэ, иджы Іуащхьэмахуэ лъапэм зыщызыгъэпсэхуэ, я нэгъуэ зыщызыгъэужьыну хуейхэр нэхьыбуэ хьуащ. Алхуэдэу шцлэхэм и шхьэуыгуэр ди щыналъэм и турист инфраструктурэр зэрэраггэфлаклуэмрэ зыгъэпсэхуны хуэунэтла Ізталыщлэхэр жьдэжу кызэраггэпщэ зэрэхьуамрэщ. Мыдрейуэ, гуп-гуп зэрэраггэуауэ Іуащхьэмахуэ лыпэ зыщызыгъэпсэхуэу кьаклуэхэм я бжыгъэри процент 30-ккэ нэхьыбуэ хьуащ мы илътэсым зэрэщидзэрэщ.

«Іуащхьэмахуэ» курортхэр гъэмахуэ лажэжыуэ зэманыт тыхьащ бадзэуэгъуэм и 7-м щегъэжыауэ. «Гарабаши» станциуэ удэзыш клэпсэ гуэгъуэхэр нобэ туристхэм папцлэ мэлажэу, экологие лъагъуэу 70-м шигъуэ зызылауащ. Абыхэм хохэ Теклуэныгъэ Иныр илътэс 80 зэрэрыкыуэм и цыкхьэккэ Кавказ.РФ-м кьэзырггэпщэ «Теклуэныгъэм и лъагъуэ», «105-нэ пикет» жьхуилэхэр.

Жьплэнэурамэ, гъэмахуэм альпинистхэр щыкуэдщ курортым. Абыхэм шхьэккэ кьэзылауащ метр 3912-р хьу лъагълэм тет «Липрус» хэщлэщыр. «Приют 11» хэщлэхэр зэгъэпщыжын мы гъэм шцэдзэнуш.

Мы гъэмахуэм зыгъэпсэхуэу кьаклуэ туристхэм я бжы-

гъэм, нэгъабэ щылахэм елътэуэ, процент 15 - 17-ккэ хаггэуащ. Республикэм и хэщлэхэм я пшэхэм зэлпэубыдауэ щыташ, абыхэм я нэхьыбэм хэщлэхэр кьэклэуным мазиц Ілэжу зыщраггэтх хабзэщ.

«Къэбэрдей-Балъкъэрэм, адриехэм емыщхуэ, езым и турист унэтнынгъэхэр Ілэжщ, псом япэу, абыхэмккэ цыхухэр къыдахьэх. Абы хохэ кьурш лъагъуэхэм кышчызыкхьыну, кьурш задэхэм лыжэккэ кышчызыкхьыну зыфлэфлэхэр, альпинизмэр, экотуризмэр кьэзыкхьэр, псы узырым кьэухьэмккэ кьэухьын нэхь кьэзыщлэхэр, нэгъуэщлэхэри зыхуэнухэмккэ кьэзыгъэпщыныр», - щыжалаш цыплэ министрствэм.

«Ди деж кьаклуэ туристхэм я бжыгъэр мелуани 2-м нэдгъэсыну кьытпэщылъщ мы гъэм, 2030 гъэм – ар мелуани 2,5-р хьун хуейш», - Къэбэрдей-Балъкъэрэм и Ізташхьэ Клуэклуэ Казбек КъБР-м и Парламентым Зэрэзыхуигъазэм алхуэдэ къалэн кышчыгъэлъгъуащ иккы кышчыгъэщыщ, ар зэраггэзэшлэн Ізталхэр республикэм зэрэщыриш иккы абы зэрелтэлажыалэхэр.

Туризм Ізнатлэм республикэм и экономикэм хуищлэ хэлхьэныгъэм и мыхьэнэр кьагурылуэу, абы гупытэ хэа щыналъэхэм шрат. Ди деж зыщызыгъэпсэхуэ, зыщызыплыхьыну кьаклуэ хэщлэхэм ди щыплэм кышчыгъэанэ мылкъуэм и фыгъэккэ Іуэхушцлэхэр кьэзылауэ, цыхухэр лажыгъэ Ізнатлэхэмккэ кьэзыраггэпщэ, лажьаплэнэхэм я бжыгъэм клароху. Ахэр псори ди зыужыныгъэм и шэсыплэщ.

Зыгъэхьэзырар Хьэщыккыуэ Олэггъ.

● Фокладэм и 27-р Гъэсақлуэм и махуэщ

● УФСБ-м къет

«Нэчыхь» яхуригъэтхырт

Сурэтым: Нартквалэ дэт сабий гъэсаплэ №14-м (унафэщыр Шыбыхьуэ Индирэщ) еқуалэ шлэблэм лъэпкъ гъэсэнныгъэ етынны хуэгъэпса лэжыгъэщхуэ дапщэци ирегъэқлуэкі илъэс 40 хъуауэ а Іанатлэм пэрыт, зи Іэщлагэмкіэ шлэныгъэфІ зыбгъэдэлъ Анимокъуэ Мадина.

Лъагъуныгъэрэ гуапагъэрэ щытепщэ

Мы гъэм илъэс 22-рэ мэхури ди къэралым шагъэллалэ Гъэсақлуэмрэ школ кІуэгъуэ ныбжым нэмысахэм ядлажэбэ Іэщлагъэлхэмэрэ я махуэр. Тхыдэм кыхьэбелджылыкі махуэшхуэхэм ящыщ хъуаш къэрал зыужыныгъэм и дежкіэ мыхъэнэшхуэ зилэ а Іанатлэр, псом хуэмидзу дызэрэп лъэхъэнэм. Шлэблэр гъэсэныр, шлэныгъэм и лъагъуэм тегъэуэзынр зи къалэн нэхъыщыбэ сабий ІуэхушлэпІэхэм я щытыкілэм иджыри зэ гу лъозыгъатэ а махуэшхуэр УФ-м шагъэуэвщ 2004 гъэм. А илъэсми ар ялэу Іауэуэ шагъэллэпІаш.

мэм. Сабий нэхъыбэ къалхуным цыхуэр тегъэгъушхуэ а программэм и ІуужыфІхэр нэрылгъагъу хъуаш илъэс зытщ дэкіл нэужь. Сабий садхэр зэпэубыда хъуаш, абыхэм кІуэну гукъыдаж зилэ псоми апхуэдэ Іэмал ямыІуэ. Мы зманым а Іуэхур йофІлакіуэ. Абы хуэгъэпсащ «УФ-м и егъэджэныгъэм тухуауэ» къэрал Хабзэр. Абы ипкъ иткіэ сабий псоми Іэмал иратын хуейщ гъэсаплэхэм кІуэну, абыхэм нэхлэдзэ шлэныгъэ зэмылІуэжыгъуэхэр къыщратын папщІэ.

А МАХУЭШХУЭР фокладэм и 27-м шытрагъауам щхъэусыгъуи илэщ. 1863 гъэм и апхуэдэ махуэм Петербург япэ дыдзу къыщызІуахауэ щытащ илъэси 3 - 8-хэм ит сабийхэм папщІэ гъэсаплэ. ЦыкІуэхэр зэррыщалыгым, зэррышагъэджоуж кыдэкілуэ, абыхэм ирагъащІэрт тхэкілэрэ бжэкілэрэ, дыкъэзыухуэрейхь дунейм тухуа пэщІэдзэ шлэныгъэ иратырт. Урысейм и ялэ сабий садхэр зыхуэшІауэ щытар унагъуэу къулейхэм я бынхэрат. Абыхэм я сабийхэр кІуэн папщІэ, адэ-анэм пщІэ шІатырт. 1868 гъэрэц ялэ пщІэншэ гъэсаплэр къыщызІуахауэ. Петербург шаублауэ щыта апхуэдэ Іуэху зехъэкілэм нэхъыфІу зыщыужар ди къэралым Жэпугъуэ зэхуэакІуэныгъэшхуэхэр къыщыгъуа нэужьщ. 1918 гъэм къыщышІадзууэ гъэсаплэ ІанатІэхэр хуашт къэралым иригъэқлуэкі егъэджэныгъэ политикэм и зы Іыхъэшхуэ.

«Егъэджэныгъэ», «Демография», «Псоми ди зэхуэдэ Іэмалхэр», 2025 гъэм яубла «ШІалэгъуалэмрэ сабийхэмрэ» проектхэм, нэгъуэщІэцми япкъ иткіэ, къэралым хьхъэ субъектхэм федеральнэ бюджетным къыжкІыуэ мылкъу хуэтыпщ, сабий садыщІэхэр рухун, шылэхэр зэрагъэпэщыжын папщІэ. Ди республикэм иджы шаухуа апхуэдэ гъэсаплэхэм ящыщт Тэрч къалэмрэ Шхъэлыкыуэ къуажэмрэ дащІыхьа сабий садхэр. А ІуэхушлэпІэхэм псоми зэхоту цыкІуэ 280-м шІигъуэм егъэзылэ сагъуэзтащ. Къыхэдгъэщынщи, 2025 гъэм къриубыдзу хъзыр ящІыну я мурадщ цыхуи 140-м ятэщІыхьа сабий гъэсаплэщІэхуэ Старэ Шэрэдж, Гундэлэн, Бахъсэн жылэхэм шаухуэхэр. 2030 гъэ пщІондэ къызыхуэтыншэу зэрагъэпэщыжынщ сабий сад 200-м шІигъуэм я унэхэр.

XX Ілэщыгъуэм и 90 гъэхэм ирихьэлІуэ ди къэралым а ІанатІэмкіэ шызтэуэват дуней псом цІэрыІуэу шыхуа Іуэху зехъэкілэ пэрыт. А Іыхъэнэм еқуакілэ къэхъуащІэхэм зэхуэакІуэныгъэ нэрылгъагъуэр халхъащ егъэджэныгъэ-гъэсэнныгъэ псом. НэгъуэщІ хуауэ абы и купшІэри, и телпІэри. Мы зманым гъэсаплэхэм шызІафІах лэжыгъэр хуэгъэпсащ махуэ къэс зызыхъуэж, зызыужь гъащІэм декІуфын, пэщІэдзэ шлэныгъэ, гулсысэ хэха, хъэл-щэн зэтет, я ныбжым елыта Іуэху еплъыкілэ зилэ шІэблэ зэчиыфІэ къэзгъэхуным.

Къэбгъэлгъагъуэмэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым мы зманым шолажэбэ зи школ кІуэгъуэ нэмысахэм егъэджэныгъэ программэ хэхам тету ядлажэбэ гъэсаплэщІэхэр. Абыхэм шолажэбэ шлэныгъэ куу зыбгъэдэлъ, гудзакъэ зилэ гъэсақлуэхэр, егъэджакІуэхэр. Абыхэм я Іэщлагъэм епха махуэшхуэр гъэллэпІоным хуэгъэпса Іуэхуэу хъэллэмэхтхэр мы зманым шолажэбэ ди шыналъэм. Апхуэдэщ гъэ къэс къызэрагъэпэщ «Ілхъэсым и гъэсақлуэ нэхъыфІ» къэралпсо зэпеуэр. Гъэсақлуэ нэхъыфІхэм ябгъэдэлъ шлэныгъэр, педагогикэ Ізагъыр, зэфІлэхэр налуэ къыщашІ дерс зэлухахэр, я гъэсэн цыкІуэхэр зыхт зыкъэзгъэллэгъуэныгъэхэр, нэгъуэщІ Іуэху-хуэгъэри къыщашытэ абы, къриқлуахэри жэпугъуэ мазэм и пэщІэдзэхэм хэлущІыІу ящІ хабзэщ.

Ди экономикэр рынок зэхушытыкілэм шыхуэ-кІуагъащІэм, ди къэралым и сабий гъэсаплэхэм ящыщ куэд зэхуащІыжауэ щытащ, приватизацэ ящІахэри ящІахэри шылащ. Шытыкілэм зэу зихуэжэщ къэралым и гулэр егъэджэныгъэ-гъэсэнныгъэ Іуэху хуигъэзэхэ нэужь. 2007 гъэм лажэуэ шІидзащ УФ-м и Президентым къыхилхъауэ щыта «Анэ мылкъу» програм-

мэ зманым шолажэбэ зи школ кІуэгъуэ нэмысахэм егъэджэныгъэ программэ хэхам тету ядлажэбэ гъэсаплэщІэхэр. Абыхэм шолажэбэ шлэныгъэ куу зыбгъэдэлъ, гудзакъэ зилэ гъэсақлуэхэр, егъэджакІуэхэр. Абыхэм я Іэщлагъэм епха махуэшхуэр гъэллэпІоным хуэгъэпса Іуэхуэу хъэллэмэхтхэр мы зманым шолажэбэ ди шыналъэм. Апхуэдэщ гъэ къэс къызэрагъэпэщ «Ілхъэсым и гъэсақлуэ нэхъыфІ» къэралпсо зэпеуэр. Гъэсақлуэ нэхъыфІхэм ябгъэдэлъ шлэныгъэр, педагогикэ Ізагъыр, зэфІлэхэр налуэ къыщашІ дерс зэлухахэр, я гъэсэн цыкІуэхэр зыхт зыкъэзгъэллэгъуэныгъэхэр, нэгъуэщІ Іуэху-хуэгъэри къыщашытэ абы, къриқлуахэри жэпугъуэ мазэм и пэщІэдзэхэм хэлущІыІу ящІ хабзэщ.

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

ЕушІы зы махуэщ, хабзэ хъэху махуишІы

● Псалъэжхэр

- ♦ Актылыр ландыщэщ, гъэсэнныгъэр дыщэ жыщ.
- ♦ Анэмэтым гъейрт ухуэмыхуэ.
- ♦ Гулсыси псалъэ, зыплъыхы тіыс.
- ♦ Гур кІуэдмэ, лъэр шІэкіркъым.
- ♦ Е пщІауэ фІым ушымыгъуэ, фІы пщІаи ущІэмыфыгъуж.
- ♦ ЕушІы зы махуэщ, хабзэ хъэху махуишІы.
- ♦ Зызыгъэгусэ Іыхъэншэщ.
- ♦ Іуужь актыл нэхъэр ипэ актыл.
- ♦ Къоджэ нэхъыжыщ.
- ♦ Нэмыс здэщымыІэм насыпи шылэ-къым.
- ♦ Псалъэ щабэ гушабэщІы.
- ♦ Уи псалъэ гъэлэси, уи нэмыс гъэбыдэ.
- ♦ Унэм зыщыгъаси, хасэм яхыхъэ.

Урысей ФСБ-м и управлензу КъБР-м шылэм, Урысей МВД-м и управленз нэхъыщхъуэ КИФЩІ-м шылэм я лэжакІуэхэм цыкІуэхуэныгъэхэр ирагъэқлуэкіуэ къыщІагъэщаш илъэс 52-рэ зи ныбжэ, хамэ къэрал шыщ цыхур хабзэм зэрэбэ-къуар. Ар пыщІат нэгъуэщІ къэралхэм шыщхэр Урысей Федерациэм хабзэм къемызгъыуэ шылэныр къызэгъэпэщыным.

Абы Урысейр псэуплэ зыщІыну хуейхэм къахуэзригъэпэщІэрт нэхъы нэпціхэр хуатхыныр. КъБР-м и Прохладнэ район судым и унафэ къару зыгъуэтам ипкъ иткіэ, ар къуаншэу кыалытащ УФ-м и УК-м и 322.1-нэ статьям и 2-нэ Іыхъэм и «а» пунктым къыщыхьа шлэпхъаджагъэр илэжъауэ икИ къуэды ипшыныну тралхъащ.

Хабзэншагъэр къыщІоуэ

Хабзэхуэмэхэм къызэпаудаш шылэпІэм щыпсэу цыхуэ-хуытІым автострахованием ехъэллауэ ялэжэ хабзэншагъэр.

ІІЭ хыбарымкілэ, абыхэм 2023 гъэм и мэлыжыкхым къыщыщІэдзуэ 2024 гъэм и бадзэуэгъуэм пщІондэ, страховой ахъшэр къалэрыхъэн папщІэ, Налшык къалэм автомобиль зыбжанэу зыбжанэу къыщыгъэщытащ икИ абы пэкіуэ ахъшэр къылахащ. Абы къриқлуэ сом мелуани 4,1-м шІигъу хэщІы-ныгъэ.

УФ-м и УК-м и 159-нэ статьям и 3-нэ Іыхъэм ипкъ иткіэ уголэ-нэ Іуэху къалэзтащ. Хабзэм къызригъэуымкілэ, къэдгъэллэгъуэ шлэпхъаджагъэр зылэжар илъэси 6-м нэскІэ ягъэтылэ.

Тутын нэпціхэр ящэрт

Налшыкдэсхуэ Ещтрэч А.Х., Ещтрэч А.Л. контрафакт тугъытхэкілэр шыналъэм шІигъэкілэным зэрпыщІар къыщІа-гъэщаш.

АБЫХЭМ къытрахаш хамэ къэралхэм шагъэхъэзыра тутын-хэкіл пачкэ 6000, федеральнэ маркэхэмрэ акцизхэмрэ темыІуэ, апхуэдэуи акциз нэпціхэр тету.

Налшык къалэ судым и унафэ къару зыгъуэтам ипкъ иткіэ, Ещтрэч А.Х., Ещтрэч А.Л. сымэ къуаншэу кыалытащ УФ-м и УК-м и 171.1-нэ статьям и 6-нэ Іыхъэм и «а» пунктым къыщы-хьа шлэпхъаджагъэр ялэжъауэ, абыхэм тралхъащ къуэды япшыныну.

Шыналъэ къудамэм и унафэщІыр хах

КъБР-м шылэ МВД-м шекІуэкілэ «Динамо» урысейпсо физкультура-спорт жылагъуэ-къэрал зэгъуэхъыныгъэм и шыналъэ ІуэхушлэпІэм и лэжыгъэм шриллэжа зэлущэ. Абы хэтэщ Урысей МВД-м и республикэ, район къудамэхэм я унафэщІхэр.

ЗЭІУШІЭМ къыщыпсэлэщ «Динамо»-м и шыналъэ ІуэхушлэпІэм и унафэщІырым и къуэдзэ Джэданэ Залым. Абы зэпкърыхауэ утыку кърихъащ зэфІахэхэмрэ ирагъэқлуэкіну я мурад спорт Іуэхуэхэр. КъызэрхыгъэщІащІ, зриллэжа зманым «Динамо»-м иригъэқлуэкілэ шІалэгъуалэр узыншэу псэуным, ахэр хэкулпсэу гъэсэнным хуэуэнтІа лэжыгъэ. Абы къыхилхъэри, къызэхуэсахэм зэдэрэзыуэ далыгъащ «Динамо» урысейпсо физкультура-спорт жылагъуэ-къэрал зэгъуэхъыныгъэм и шыналэ ІуэхушлэпІэм и унафэщІ кыуы-къуэм къэрал кІуэцІ Іуэхуэхэмкілэ министр КъБР-м шылэ, полицэм и генерал-лейтенант Крючков Вячеслав гъэуэвынр.

Министрым къызэхуэсахэм фыщІэ яхуишІащ икИ жиІащ «Динамо» зэщІагъэееныгъэм адэкілэ зиужыныным и зэфІкІэ зэр-ырихьэллэнур.

УЭРДОКЪУЭ Жена.

Дунейпсо Адыгэ Хасэмрэ Гуманитар къэхутэныгъэхэмкілэ Къэбэрдей-Балъкъэр институтым и лэжакІуэхэмрэ ДАХ-м и ГъэзэщІақлуэ гупым хэт институтым иджырей тхьдэмкілэ и къудамэм и шлэныгъэ лэжакІуэ пашэ Къэжэр Артур Уэсман и къуэм хуогузавэ и адэ Къэжэр Уэсман Исфур и къуэр дунейм зэрехыжам къыхэкілуэ. Ахъэрт нэхур Алыхъым кырт.

Суд приставхэм я федеральнэ ІуэхушлэпІэм и управлензу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм шылэм и лэжакІуэхэр Урысейм и УФССП-м и къудамэу Бахъсэн къалэмрэ Бахъ-сэн шыналъэмрэ шылэ суд приставхэм я кыуыкыуэщІапІэм и суд пристав-гъэзэщІақлуэ, кыуыкыуэ и лейтенант нэхъыжэ Гуэщокъуэ Аслъэн Руслан и къуэр хуогузавэ абы и адэ Гуэ-щокъуэ Руслан Іауэс и къуэр дунейм зэрехыжам къыхэкілуэ.

ТВ НЭТЫНЭР

Бльщхьэ, фокладэм и 29

05.00 «Добро утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)

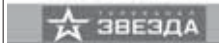

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)

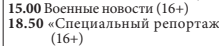

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

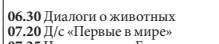
20.00 Т/с «ПИН-КОД» (16+)
22.15 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)
00.00 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)

05.20 Т/с «ОПЕРАЦИЯ «ТАЙФУН». ЗАДАНИЯ ОСОБОЙ ВАЖНОСТИ» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)

06.30 Диалоги о животных
07.20 Д/с «Первые в мире»
07.35 Черные дыры. Белые пятна
08.15 Д/с «Невский ковчег. Теория невозможного»

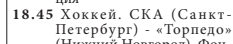

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

13.50, 02.00 Д/с «Расскреченная история» (16+)
14.20 «Телетеатр. Классика»
15.20 «Агора»
16.30 Д/с «Передвижники»

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Все о главном» (12+)
07.00, 09.00, 12.55 Новости
07.05, 11.35, 18.30, 23.45 Все на Матч! Прямая трансляция

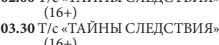
14.20, 22.30 Х/ф «МЕГРЭ И ЧЕЛОВЕК НА СКАМЕЙКЕ» (16+)
15.30 «2 Верник 2»
16.30 «Войлочный сюжет»

Бэрэжый, жэпуэгъуэм и 1

05.00 «Добро утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)

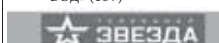

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)

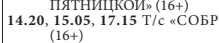

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

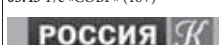
20.00 Т/с «ПИН-КОД» (16+)
22.15 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)
00.00 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)

05.20 Т/с «СОБР» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Полевая неделя. РФ» (6+)

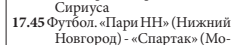

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

14.20, 22.30 Х/ф «МЕГРЭ И ЧЕЛОВЕК НА СКАМЕЙКЕ» (16+)
15.30 «2 Верник 2»
16.30 «Войлочный сюжет»

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Полевая неделя. РФ» (6+)

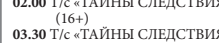
04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

Гъубж, фокладэм и 30

05.00 «Добро утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)

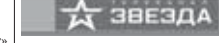

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)

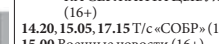

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

22.15 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)
00.00 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)
00.45 Т/с «ОПЕРАЦИЯ «КУКЛО-ВОД» (16+)

05.20 Т/с «СОБР» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)

06.30 Диалоги о животных
07.15 Д/с «Уроки мастера»
07.45, 13.00 Д/ф «Самые смертоносные вулканы»

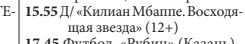

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

15.45 «Сати. Нескучная классика...»
16.30 «Эрмитаж»
17.15 Исторические концерты
18.15 Д/ф «Роман в камне»

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Вид сверху» (12+)
07.00, 09.00, 12.55, 16.50 Новости
07.05, 11.35, 16.55, 22.30 Все на Матч! Прямая трансляция

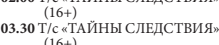
04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

Бэрэжый, жэпуэгъуэм и 1

05.00 «Добро утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)

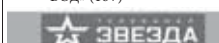

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)

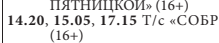

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

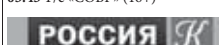
20.00 Т/с «ПИН-КОД» (16+)
22.15 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)
00.00 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)

05.20 Т/с «СОБР» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Полевая неделя. РФ» (6+)

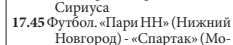

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

14.20, 22.30 Х/ф «МЕГРЭ И ЧЕЛОВЕК НА СКАМЕЙКЕ» (16+)
15.30 «2 Верник 2»
16.30 «Войлочный сюжет»

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Полевая неделя. РФ» (6+)

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

Махуэку, жэпуэгъуэм и 2

05.00 «Добро утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)

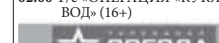

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)

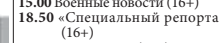

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

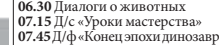
00.00 Т/с «ДУШЕГУБЫ» (16+)
00.45 «Поздняя» (16+)
01.00 «Мы и наука. Наука и мы» (12+)

05.15 Т/с «СОБР» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)

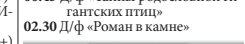

06.30 Диалоги о животных
07.15 Д/с «Уроки мастера»
07.45 Д/ф «Конце эпохи динозавров. Сценарий одного апокалипсиса»

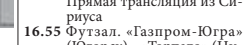

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

15.35 Линия жизни
16.30 Моя любовь - Россия!
17.15, 01.40 Исторические концерты
18.05 Д/ф «Ода виолончели»

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Вид сверху» (12+)
07.00, 09.00, 12.55 Новости
07.05, 11.35, 18.45, 22.30 Все на Матч! Прямая трансляция

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬВЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБА» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)

Мэрэм, жэпүэгүүэм и 3

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)

14.00 «Место встречи»
16.45 «ДНК» (16+)
17.55 «Жди меня» (12+)

06.30 Т/с «СОБР» (16+)
09.00, 13.00, 17.00, 19.00 Новости

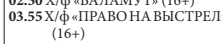
05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00 Ве-
сти
09.30 Местное время

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Формула-1. Гаснут огни» (12+)

05.00, 11.00 Т/с «МОРСКИЕ ДЯ-
ВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБЫ» (16+)

06.30 Диалоги о животных
07.15 Д/с «Уроки мастерства»

05.00, 11.00 Т/с «МОРСКИЕ ДЯ-
ВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБЫ» (16+)

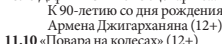
06.30 Диалоги о животных
07.15 Д/с «Уроки мастерства»

Тхьэмахуэ, жэпүэгүүэм и 5

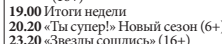

06.00, 10.00, 12.00 Новости
10.00 Игрый гармонь боибам! (12+)

08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня»
08.20 «У нас выигрывают!» (12+)

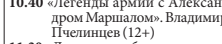
05.20 Х/ф «РАБОТА НАД ОШИБ-
КАМИ» (16+)

05.15 Т/с «СМЕРШ. ДОРОГА ОГНЯ» (16+)

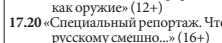
05.20 Х/ф «РАБОТА НАД ОШИБ-
КАМИ» (16+)

06.00 Смешанные единоборства. М. Анкалаев - А. Перейра. UFC.

04.50 Т/с «ПРИСТАВЫ» (12+)
06.50 «Центральное телевидение»

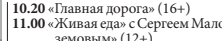

06.30 М/ф «Два богатыря». «Как три-

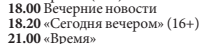
Щэбэт, жэпүэгүүэм и 4

06.00 Телеканал «Доброе утро. Суб-
бота»
09.00 «Умники и умники» (12+)

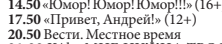
10.20 «Главная дорога» (16+)
11.00 «Живая еда» с Сергеем Мало-
зовым» (12+)

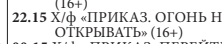
05.00 Утро России. Суббота
08.00 Местное время. Суббота

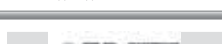
05.25 Х/ф «ОСЕННИЙ МАР-
ФОН» (16+)

04.35 Т/с «ПРИСТАВЫ» (12+)
06.20 «Жди меня» (12+)

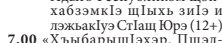
06.30 Лето Господне
07.05 М/ф «Чертенок с пушистым
хвостом». «Два клена». «Хра-
брик портижка»

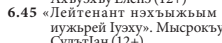
04.35 Т/с «ПРИСТАВЫ» (12+)
06.20 «Жди меня» (12+)

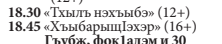
06.30 Лето Господне
07.05 М/ф «Чертенок с пушистым
хвостом». «Два клена». «Хра-
брик портижка»

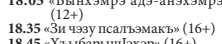
Блшыхьэ, фокладэм и 29
6.00 «Хьыбарыщэхэр. Пщэд-
джык» (16+)

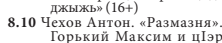
6.20 УФ-ми шыкубэаргист Тут Заур
теухуауэ (12+)

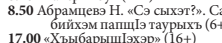
6.00 «Хьыбарыщэхэр. Пщэд-
джык» (16+)

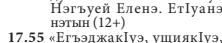
6.00 «Хьыбарыщэхэр. Пщэд-
джык» (16+)

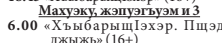
6.00 «Хьыбарыщэхэр. Пщэд-
джык» (16+)

6.00 «Хьыбарыщэхэр. Пщэд-
джык» (16+)

6.00 «Хьыбарыщэхэр. Пщэд-
джык» (16+)

6.00 «Хьыбарыщэхэр. Пщэд-
джык» (16+)

1 КЪБР «Мир» канал

- Блышхьэ, фокIадэм и 29
6.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
6.10 «ХьыцIэш» (адыгбэзэкIэ) (12+)
7.00 «ШIалэгьуалэр мэгъунылI» (адыгбэзэкIэ) (12+)
7.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
7.10 «Бгытхьэ мактамэхэр» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
7.50 «РеспубликIа. ШIыгъуэм и уэрэдI» (12+)
8.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
8.10 «ПIэцIун хьцIэш» (12+)
8.40 «Зэгъусу доджI» (12+)
17.00 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «БиллячIа. Сабийхэм папцIэ нэгъын (балъкьарыбэзэкIэ) (6+)
17.40 «Усыгъэм гьуэн иIэкъым» (адыгбэзэкIэ) (12+)
18.00 «Псапэр куэд хьуркьым» (адыгбэзэкIэ) (12+)
19.00 «Усыгъэр зэрэг дофIтэр». ЕгIуанэ нэгъын (12+)
19.15 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
19.30 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «ПIагъэ шIапIэ лIы икIуадэркъым» (адыгбэзэкIэ)
20.35 «Гьунапкъэхэр» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
21.10 «Парламент сьхьэ» (12+)
21.40 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)

- Гьубжэ, фокIадэм и 30
6.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
6.10 «ПIагъэ шIапIэ лIы икIуадэркъым» (адыгбэзэкIэ) (12+)
7.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
7.10 «Усыгъэм гьуэн иIэкъым» (адыгбэзэкIэ) (12+)
7.30 «Гьунапкъэхэр» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
8.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
8.10 «ПIэм къехуэбылIэ зман» (12+)
8.50 «Пхуантэ телыджэ шIыкIу». Сабийхэм папцIэ таурыхIэ (6+)
17.00 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 Булгаков М. «Полуночный Журден». КIэрал музкьэ театрым и спектакль (16+)
18.50 «ЛэгъуныкIу». Мактамэ нэгъын (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
19.30 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «ПIыны Iэгъэр лIагъуэр» (адыгбэзэкIэ) (12+)
20.20 «АдIэ хэкум и къуэ пэж». «ШIыкI» орденым и нагъыщIырIи зыхуагъэфIаца Мусэ Менлы (адыгбэзэкIэ) (12+)
20.50 «Сейир эте, жашаргъа». Скулптор Черкесов ПIахыр (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
21.20 «Ракурс». «СурэтшIи Скориков Юрэ и фIэпIу» гьэлыгъуэныгъэм теуухуауэ (12+)

- 21.40 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
БэрэжкIей, жIэпугъуэм и 1
6.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
6.10 «Сейир эте, жашаргъа». Скулптор Черкесов ПIахыр (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
6.40 «Си КъэбардIей-Балъкьэр» (16+)
7.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
7.10 «АдIэ хэкум и къуэ пэж». «ШIыкI» орденым и нагъыщIырIи зыхуагъэфIаца Мусэ Менлы (адыгбэзэкIэ) (12+)
7.40 «Усыгъэм гьуэн иIэкъым» (адыгбэзэкIэ) (12+)
8.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
8.10 «ШIыналъэхэм шыкъыбархэр» (12+)
8.40 «Ракурс». «СурэтшIи Скориков Юрэ и фIэпIу» гьэлыгъуэныгъэм теуухуауэ (12+)
17.00 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «ЛэгъуныкIу». Сабийхэм папцIэ нэгъын (адыгбэзэкIэ) (12+)
17.30 «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгбэзэкIэ) (12+)
18.00 «Спорт утыку шIыкIу» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
18.25 «Сурэтхэм къауатэ» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
19.30 «Шыгъуэ зылIэ дохутыр» (12+)
19.50 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Спортым теуухуауэ» (12+)
20.10 «Адыгхэм я махуэм и шIыкIыкI концерт» (12+)
21.30 «Зи чэзу псалъмакI» (16+)
21.40 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)

- МахуэкIу, жIэпугъуэм и 2
6.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
6.10 «Сурэтхэм къауатэ» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
6.40 «Спорт утыку шIыкIу» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
7.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
7.10 «Зи чэзу псалъмакI» (16+)
7.20 «Шыгъуэ зылIэ дохутыр» (12+)
8.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
8.10 «Гьуэгуэм цызекIуэ хабээр» (адыгбэзэкIэ) (12+)
8.40 «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгбэзэкIэ) (12+)
17.00 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «ДыгъэцIыгъэ». Сабийхэм папцIэ нэгъын (адыгбэзэкIэ) (6+)
17.40 «Гухьыджэ фIэану» (адыгбэзэкIэ) (12+)
18.20 «Уауэ» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)

- 18.50 Гьуауджэм теуухуауэ (12+)
19.05 «Ракурс» (12+)
19.30 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «02» кIуыкьуцIапIэм хьыбар фегъащIэ» (16+)
19.55 «Усэ къысцIэжIэ пIантIэ» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
20.10 «Iапэ дыщIэхэр». Лъапкъ IэпцIагъыпIагъым и фестивал. (адыгбэзэкIэ) (12+)
20.40 «Мактамэр - си гьащIэцI». УФ-м и цIыхубэ артист Тут Заур (12+)
21.40 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)

- Мэрэм, жIэпугъуэм и 3
6.00 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
6.10 «Уауэ» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
6.40 «Усэ къысцIэжIэ пIантIэ» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
6.55 «Гьуэгуэн тхыгъэхэр» (12+)
7.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
7.10 «02» кIуыкьуцIапIэм хьыбар фегъащIэ» (16+)
7.20 «Ракурс». СIол хурей. УФ-м и Журналистхэм я згъухъуныгъэм КъБР-м цIрагъэкIуэкIа зIуцIэм кIырикуахэр (12+)
7.45 «Гьуауджэм теуухуауэ» (12+)
8.00 «ХьыбарыщIэхэр. ПIэджджыкI» (16+)
8.10 «Iапэ дыщIэхэр». Лъапкъ IэпцIагъыпIагъым и фестивал. (адыгбэзэкIэ) (12+)
8.40 «ДыгъэцIыгъэ». Сабийхэм папцIэ нэгъын (адыгбэзэкIэ) (6+)
17.00 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Заманым дыкыныхацI» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
17.40 «IушIналъэ» (адыгбэзэкIэ) (6+)
18.20 «ШIынгъэр гьуауэ» (адыгбэзэкIэ) (12+)
18.50 «Песня далекая и близкая» (12+)
19.30 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Албар» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
20.30 «ХьыгъыщIэ». Къудей Владимир. «Терчанка» (адыгбэзэкIэ) (12+)
21.10 «Анангэ». Зы узыфэм теуухуауэ (12+)
21.40 «ХьыбарыщIэхэр» (16+)

- ШабIэт, жIэпугъуэм и 4
6.00 «Албар». (Балк.яз.) (12+)

- 6.45 «ТхыгъыщIэ». Къудей Владимир. «Терчанка» (адыгбэзэкIэ) (12+)
7.25 «ШIынгъэр гьуауэ» (адыгбэзэкIэ) (12+)
7.55 «Анангэ». Зы узыфэм теуухуауэ (12+)
8.25 Чувокый Корней. «Муха-Цокоутыа» (6+)
17.00 «ШIыгъэр уагуэра ятеуухуауэ» (12+)
17.20 «ЗэрыгъасэцI». Сабийхэм папцIэ нэгъын (адыгбэзэкIэ) (6+)
17.40 «Мечен Кизим и цIэкIэ шIыгъэ фондым цекIуэкI зIуцIэхэр» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
18.25 «ХьыбарыщIэхэр» (балъкьарыбэзэкIэ) (16+)
18.40 «ГьащIэм сухиша гьуагуэ» (адыгбэзэкIэ) (12+)
19.15 «Сценэм къыгуыгъащIа». Музыкэ театрым и уэрэджыкIауа Еуаз Азэмэт (адыгбэзэкIэ) (12+)
19.55 «Республикэм шыкъыбархэр». ХьыбарыщIэхэр (адыгбэзэкIэ) (16+)
20.10 «ХьащIэцI». ХьуцIэт-Сирт къуажэр (12+)
21.20 «КъэбзэжIэ». УФ-м и СурэтшIэхэм я союзым хэт Хэжу Мурад (12+)

- Тхьэмахуэ, жIэпугъуэм и 5
6.00 «ХьыбарыщIэхэр» (балъкьарыбэзэкIэ) (16+)
6.15 «Мечен Кизим и цIэкIэ шIыгъэ фондым цекIуэкI зIуцIэхэр» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
7.05 «Телевиденэм ныбжыгъухэр зэхушхэ» (12+)
7.45 «Республикэм шыкъыбархэр». ХьыбарыщIэхэр (адыгбэзэкIэ) (16+)
8.00 «Сценэм къыгуыгъащIа». Музыкэ театрым и уэрэджыкIауа Еуаз Азэмэт (адыгбэзэкIэ) (12+)
8.40 «ЗэрыгъасэцI». Сабийхэм папцIэ нэгъын (адыгбэзэкIэ) (6+)
17.00 «Жыкыгъэр бгъэхэм» (12+)
17.15 «Бэрабэзэ, пIынылI». Мактамэ нэгъын (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
17.55 «ЕгъэджакIуэ» (балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
18.30 «Сабийгъэр зауэм зылIышIахэр» (адыгбэзэкIэ) (12+)
18.50 «Тхьыдэм и дуней». Профессор, Гуманитар къуатунгъымакIэ КъэбардIей-Балъкьэр институтым и унафэцI Дзэмыхэ Къасболэт (12+)
19.30 Адыгхэм махуэр зэрэгъэлIэм кIыратыкI рIепортаж (адыгбэзэкIэ) (12+)
20.30 «Iурэ псэкIэ сабийхэм хьэтын». ХьащIкIул Ларис (12+)
21.05 «ШIэпIыгъы» (12+)
21.30 «Республикэ: тхьэмахуэ зэхуауэ хьыбархэр»

«КъэбардIей-Балъкьэр» ГТРК-м и радио

- Блышхьэ, фокIадэм и 29
7.10 - 8.00 «ПIэджджыкIым жьыуэ» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
8.10 - 8.35 «Псапэр куэд» (адыгбэзэкIэ)
8.35 - 9.00 «Гум илIм хуэцIапIэхэм». Битирова ХонифIэ (балъкьарыбэзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Ди хуэгъуэфIыгъухэр» цIыкIым шыщIэ (адыгбэзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
13.25 - 13.50 «Вагъуэ» (урысыбэзэкIэ)
13.50 - 14.00 «ЛIащIыгъуэхэм я зэпыцIынгъэ» (адыгбэзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
15.25 - 16.00 ШоджэцIыкIу Iэдэм. «Си гьащIэ» повестыр. ЕплIанэ Ихьэр (урысыбэзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъухэр» (урысыбэзэкIэ)
18.30 - 18.35 «Псоми телIэгъуэлIэнур дакыкытхуш» (урысыбэзэкIэ)
18.35 - 19.00 «Iунапкъухэр». СалIатаров Ислам (балъкьарыбэзэкIэ)

- Гьубжэ, фокIадэм и 30
7.10 - 8.00 «ПIэджджыкIым жьыуэ» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
8.10 - 8.30 «Унагуэ» лIапынэгъухэр (балъкьарыбэзэкIэ)
8.30 - 8.40 «ДышIагъуа шIыналъэм и шIыгуэсыр» (балъкьарыбэзэкIэ)
8.40 - 9.00 «КъаIуану заманым егъуысу». Налэ Заур (адыгбэзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
11.45 - 12.00 МахуэлI Заур. «ШIарыуэ». Къэухуэр зы лIабжэ IуэтэжIэ (адыгбэзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
13.25 - 13.45 «Дохутырм студием къыдогъолагъэ» (урысыбэзэкIэ)
13.45 - 14.00 «Таурыхъэм я дунейм - нэгъуэгъэжыкIуэ» (балъкьарыбэзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
15.25 - 16.00 «Уэрэдыр гьащIэм шIэлэгъуу». Тхьэбысым Умар (адыгбэзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъухэр» (урысыбэзэкIэ)
18.30 - 19.00 «Зы лIагуауэ, зы вагъуэ, зы лIагуынгъэ». ГьушIо Зариф и фIэпIу (адыгбэзэкIэ)

- БэрэжкIей, жIэпугъуэм и 1
7.10 - 8.00 «ПIэджджыкIым жьыуэ». ХьыбарегъащIэ-мактамэ канал (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
8.10 - 8.40 «Акъаизиху». Къэзэнокуэ ЖIабагы (адыгбэзэкIэ)
8.40 - 9.00 «Жыкытхьэ махуэ». Зи ныбжэ хэкутIахэм я махуэм ирихьэлIуэ (балъкьарыбэзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Нэхъ пасуэ радиом кытагъэм шыщIэ» (балъкьарыбэзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
13.25 - 13.45 «УащIакуахэр». Абаев Мысост (балъкьарыбэзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ГьащIэм зызымылIуэжIэ и хабээр: кIежыпIэхэр» (адыгбэзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
15.25 - 15.45 «Адыг псалъэм и Iуагъыр» (адыгбэзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Зыгъэпсэхугъуэ ин» (балъкьарыбэзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъухэр» (урысыбэзэкIэ)
18.30 - 18.50 «ФеулIэ». Хэкум и хуымакIуэм и илIьсымра ТекIуэныгъэ Иныр илIьэ 80 шIыкIурмэ ирихьэлIуэ (урысыбэзэкIэ)
18.50 - 19.00 «ШIым кыгырина лIэужыгъ» (урысыбэзэкIэ)

- МахуэкIу, жIэпугъуэм и 2
7.10 - 8.00 «ПIэджджыкIым жьыуэ». ХьыбарегъащIэ-мактамэ канал (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
8.10 - 8.30 «ЛIэщIыгъуэм и цIыкIу цIэрылуахэр». Семенов ИсмакIыл (балъкьарыбэзэкIэ)
8.30 - 8.40 «ПIыныэм и макъыр» (балъкьарыбэзэкIэ)
8.40 - 9.00 «Литературэ тхыгъэхэу шIенэм шIэуэ рIедгъахэр». Гьэуэн Борис (адыгбэзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
11.45 - 12.00 «ЦIыхубэзым и дунейр» (адыгбэзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
13.25 - 13.45 «Си лIагууэ». Тут Заур (урысыбэзэкIэ)
13.45 - 14.00 «XX лIэщIыгъуэм и антологIэ» (адыгбэзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
15.25 - 15.45 «И чэзу дыщIэ» (урысыбэзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Диньмрэ хабээр» (адыгбэзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР»

(адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)

- 18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъухэр» (урысыбэзэкIэ)
18.30 - 18.45 «КапитанитI» (урысыбэзэкIэ)
18.45 - 18.50 «КъэбардIей-Балъкьэр шIыщIэ» радиопроектыр. Хэкум и хьуымакIуэм и илIьэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илIьэ 80 шIыкIурмэ ирихьэлIуэ (урысыбэзэкIэ)
18.50 - 19.00 «Кавказым и симфоние»
Мэрэм, жIэпугъуэм и 3
7.10 - 7.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
7.25 - 7.45 «ПIэджджыкIым фIырIи шIыгъуэхэм дIагъуэ» (адыгбэзэкIэ)
7.45 - 8.00 «70 - 80 гъэхэм радиом кытагъэм шыщIэ» (адыгбэзэкIэ)
8.10 - 8.30 «Узынхагъэ» (балъкьарыбэзэкIэ)
8.30 - 9.00 «ШIынабэзэ шIэны». ШауцIыкIу Людмилэ. «Нартгъэ» адыгэ эпосым и дунейсым махуэм ирихьэлIуэ (адыгбэзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
11.45 - 12.00 «НэхъыфI дIэдуэ слатгъуэ си уэрэдI» (балъкьарыбэзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
13.25 - 13.35 «КъэбардIей-Балъкьэр нобэ» (урысыбэзэкIэ)
13.35 - 13.45 «Ар тIцIэн хуейшI» (урысыбэзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ЛIащIыгъуэхэм кIыпхыкIыгу» (балъкьарыбэзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
15.25 - 15.45 «Бзыныкыуэ Хасам япэгъуэрэхуыбар» (адыгбэзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Уауэ» (диньм теуухуауэ) (балъкьарыбэзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫШIЦIЭХЭР» (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ, урысыбэзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэм и дакыкыгъэхэр» (урысыбэзэкIэ)
18.30 - 18.45 «Спорт хьцIэхэ» (урысыбэзэкIэ)
18.45 - 19.00 «БжэтепIыджIэ» (урысыбэзэкIэ)

- ШабIэт, жIэпугъуэм и 4
10.10 - 11.00 «Кавказым и шIэпIлIэхэр». Радио журнал (урысыбэзэкIэ)
11.10 - 11.25 «КъБР-махуэр махуэм кIэпIыкIуауэ». ХьыбарыщIэхэр (адыгбэзэкIэ)
11.25 - 11.40 «КъБР-махуэр махуэм кIэпIыкIуауэ». ХьыбарыщIэхэр (балъкьарыбэзэкIэ)
11.40 - 12.00 «Мактамэ калейдоскоп» (адыгбэзэкIэ)
Тхьэмахуэ, жIэпугъуэм и 5
10.10 - 10.25 «КъБР-махуэр махуэм кIэпIыкIуауэ». ХьыбарыщIэхэр (урысыбэзэкIэ)
10.25 - 11.00 «ГьэащIэцI». ЕгъэджакIуэм и махуэм ирихьэлIуэ (балъкьарыбэзэкIэ)
11.10 - 11.40 «ЕгъэджакIуэ, ци цIэм си хьцIэр хуэзэгъащIэхэ» (балъкьарыбэзэкIэ)
11.40 - 12.00 «Гуагъагъэ теуухуэ уэрэдхэр» (балъкьарыбэзэкIэ)

«КъэбардIей-Балъкьэр» ГТРК-м и ТВ

- Блышхьэ, фокIадэм и 29
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ШIыпIэ зман. «ПIэджджыкI». КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
9.30 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
9.45 «Дыгуауэ. Нобэ. ПIэдей». ДыгулIбгъей къуажэм и тхьыдIэ (12+)
11.30 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
17.00 «Гьуагуэ зэхэкIыпIэ шынагуэныш» (12+)
17.10 «Ди шIэинхэр». Кавказым цIыгъуэ лIэпхъхэм я фашэ (12+)
17.40 «ШIыкыгъэр мынхъапIуэ». Тэмазэ Т. (12+)
21.10 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ШIыпIэ зман. «ПIэджджыкI». КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
9.30 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
9.45 «Вагъуэ бытIэ». Лажыгъым и ветеран Туменов М. (12+)
11.30 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
17.00 «ЕкхьэкI-кхьэкI хэмилытI». УФ-м шIыкы зылIэ артист Тут Заур (12+)
21.10 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
Мэрэм, жIэпугъуэм и 3
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ШIыпIэ зман. «ПIэджджыкI». КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
9.30 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (адыгбэзэкIэ, балъкьарыбэзэкIэ) (12+)
9.45 «ГьащIэм и алыфбей». ДыщIэкI М. (12+)
11.30 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
17.00 «Ехъулынгъэ». Baia Park шIахIэлIэхэр (12+)
17.30 Золотарева хуэ я нагуэуэм къыхэкIа егъэджакIуэхэр (12+)
21.10 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
ШабIэт, жIэпугъуэм и 4
8.00 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
8.20 ШIыпIэ зман. ШабIэт (12+)
14.30 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
20.50 ШIыпIэ зман. КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
Тхьэмахуэ, жIэпугъуэм и 5
8.00 ШIыпIэ зман. Федеральнэ шIыналъэм шыкъыбархэр (12+)
8.20 ШIыпIэ зман. Тхьэмахуэ (12+)
14.30 ШIыпIэ зман. «Тхьэмахуэм къыриубидэ хьыбархэр» (12+)

«Россия 24» «КъэбардIей-Балъкьэр» ГТРК-м и ТВ

- Блышхьэ, фокIадэм и 29
15.00 ШIыпIэ зман. «Россия 24». «Тхьэмахуэм къыриубидэ хьыбархэр» (12+)
17.30 ШIыпIэ зман. «Россия 24». КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
17.45 ШIыпIэ зман. «Россия 24». Репортаж хьцIэхуэ (12+)
Гьубжэ, фокIадэм и 30
17.30 ШIыпIэ зман. «Россия 24». КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
17.45 ШIыпIэ зман. «Россия 24». Интервью (12+)
БэрэжкIей, жIэпугъуэм и 1
17.30 ШIыпIэ зман. «Россия 24». КъБР-м шыкъыбархэр (12+)
17.45 ШIыпIэ зман. «Россия 24». Репортаж хьцIэхуэ (12+)
Тхьэмахуэ, жIэпугъуэм и 4
ЛажыгъыкIы
Тхьэмахуэ, жIэпугъуэм и 5
13.00 ШIыпIэ зман. «Россия 24». «Тхьэмахуэм къыриубидэ хьыбархэр» (12+)

КЪБР-М И РАДИО

Блыщхьэ, фокіадэм и 29

- 00.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 1.00 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 1.35 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 2.00 - «Ди зІушІапІэм» (адыгбзэкІэ)
- 2.30 - «Жыщыбг нэужкым» (адыгбзэкІэ)
- 3.00 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 4.00 - «Жырхана» (балькэрыбзэкІэ)
- 5.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 6.35 - «ПІцІэну щхьэпщ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 6.45 - 7.00 «Спорт хыбархэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- «ХыбарыцІэхэр» (адыгбзэкІэ):**
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
- «ХыбарыцІэхэр» (балькэрыбзэкІэ):**
7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
- «ХыбарыцІэхэр» (урсыбзэкІэ):**
7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00
- 7.15 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 7.45 - «Узыншагъэ» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 8.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 8.20 - «Билмин дунисы» (балькэрыбзэкІэ) (6+)
- 8.40 - «Псалъмакъ щхьэпщ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 9.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 10.05 - «ХьэцІэщ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 10.25 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 11.05 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 11.25 - «Жыр саутга» (балькэрыбзэкІэ)
- 11.48 - «Наму толкунларинда» (балькэрыбзэкІэ) (12+)
- 12.05 - «КъехэкІ-нехэкІ зыхэмьл псалъмакъ» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 12.35 - «Дуней тетикІэ» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 13.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.35 - «Псалъмакъ щхьэпщ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.50 - «Узыншагъэ» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 14.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 14.30 - «ГушІапІэ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 15.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 16.05 - «ХьэцІэщ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 16.25 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 17.05 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 17.25 - «Жыр саутга» (балькэрыбзэкІэ)
- 17.48 - «Наму толкунларинда» (балькэрыбзэкІэ) (12+)
- 18.05 - «КъехэкІ-нехэкІ зыхэмьл псалъмакъ» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 18.35 - «Дуней тетикІэ» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 19.05 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 19.45 - «Таурхъан» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 20.05 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 20.40 - «Акълманла сэлери» (16+)
- 21.05 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 21.35 - «ПІцІэну щхьэпщ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 21.45 - «Спорт хыбархэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 22.00 - «Ди зІушІапІэм» (адыгбзэкІэ)
- 22.35 - «Ди гусуэ зывгэпсэху» (адыгбзэкІэ)
- 23.00 - 24.00 «Жырхана» (балькэрыбзэкІэ)
- Губж, фокіадэм и 30**
- 00.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 1.00 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 1.30 - «Жыщыбг нэужкым» (адыгбзэкІэ)
- 2.00 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 2.30 - «ГушІапІэ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 3.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 4.00 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 5.00 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 5.25 - «Жыр саутга» (балькэрыбзэкІэ)
- 6.00 - 7.00 Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- «ХыбарыцІэхэр» (адыгбзэкІэ):**
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
- «ХыбарыцІэхэр» (балькэрыбзэкІэ):**
7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
- «ХыбарыцІэхэр» (урсыбзэкІэ):**
7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00
- 7.15 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 7.45 - «Гукъинэ» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 8.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 8.20 - «Боракъ» (балькэрыбзэкІэ)
- 9.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 9.20 - «Гукъыджэ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 10.05 - «Адыгхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 10.50 - «Лъэкъ Лущыгъэ» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 11.05 - «Халкъ жырла» (балькэрыбзэкІэ)

- 11.30 - «Миллет хазнабыздан» (балькэрыбзэкІэ) (12+)
- 12.05 - «Интервал QT» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 12.25 - «Сабигъуэм и дуней» (урсыбзэкІэ) (6+)
- 12.45 - «Таурхъан» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 13.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.35 - «Гукъинэ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.50 - «Лъэкъ Лущыгъэ» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 14.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 14.30 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 15.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 15.25 - «Гукъыджэ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 16.05 - «Адыгхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгбзэкІэ)
- 17.05 - «Боракъ» (балькэрыбзэкІэ)
- 17.35 - «Халкъ жырла» (балькэрыбзэкІэ)
- 18.05 - «Интервал QT» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 18.25 - «Сабигъуэм и дуней» (урсыбзэкІэ) (6+)
- 19.05 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 19.45 - «Таурхъан» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 20.05 - «Билмин дунисы» (балькэрыбзэкІэ)
- 20.25 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 21.05 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 22.00 - «ХьэцІэщ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 22.30 - «ГушІапІэ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 23.00 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 23.25 - 24.00 «Жыр саутга» (балькэрыбзэкІэ)

Бэржкыгъэ, жэпугъуэм и 1

- 00.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 1.00 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 1.30 - «Жыщыбг нэужкым» (адыгбзэкІэ)
- 2.00 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 2.35 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 3.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 3.20 - «Гукъыджэ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 4.00 - «Гухъл уэрэдхэр» (адыгбзэкІэ)
- 5.00 - «Халкъ жырла» (балькэрыбзэкІэ)
- 5.30 - «Боракъ» (балькэрыбзэкІэ)
- 6.00 - 7.00 Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- «ХыбарыцІэхэр» (адыгбзэкІэ):**
7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
- «ХыбарыцІэхэр» (балькэрыбзэкІэ):**
7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
- «ХыбарыцІэхэр» (урсыбзэкІэ):**
7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00
- 7.15 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 7.45 - «Сэтней» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 8.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 8.30 - «Къонурочукъ» (балькэрыбзэкІэ) (6+)
- 9.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 10.05 - «ПІцІэну щхьэпщ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 10.25 - «Гухъл уэрэдхэр» (адыгбзэкІэ)
- 11.05 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 11.30 - «Салам алейкум» (балькэрыбзэкІэ)
- 12.05 - «Гуауджэм и шыналъэ» (урсыбзэкІэ)
- 12.35 - «Кавказым и симфоние» (урсыбзэкІэ)
- 13.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.35 - «Ди гьэтлыгыгъэхэр» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 14.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 14.20 - «Къонурочукъ» (балькэрыбзэкІэ) (6+)
- 14.40 - «Усыгъэ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 14.50 - «Кызырфэ шыналъэ» (адыгбзэкІэ)
- 15.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 16.05 - «Сэтней» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 16.20 - «Гухъл уэрэдхэр» (адыгбзэкІэ)
- 17.05 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 17.25 - «Салам алейкум» (урсыбзэкІэ)
- 18.05 - «Гуауджэм и шыналъэ» (урсыбзэкІэ)
- 18.35 - «Кавказым и симфоние» (урсыбзэкІэ)
- 19.05 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 19.45 - «Таурхъан» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 20.05 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 20.25 - «Боракъ» (балькэрыбзэкІэ)
- 21.05 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 21.25 - «Гукъыджэ» (урсыбзэкІэ) (12+)

7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «ХыбарыцІэхэр» (урсыбзэкІэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

- 7.15 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 7.45 - «ДиньмрэгъащІэмр» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 7.50 - «ІэщІагъэ» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 8.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 8.20 - «Къюборчэ» (балькэрыбзэкІэ) (6+)
- 8.35 - «Тау макъамла» (балькэрыбзэкІэ)
- 9.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 10.05 - «ГуащІэм и дамыгъэ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 10.25 - «Прозэм и напкъуэцІэхэр» (адыгбзэкІэ)
- 10.45 - «Лэгъушыкъу» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 11.05 - «Уауз» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 11.20 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 11.45 - «Сиза билемисиз» (балькэрыбзэкІэ) (12+)
- 12.05 - «Гуауджэм и шыналъэ» (урсыбзэкІэ)
- 12.35 - «Сабигъуэм и дуней» (урсыбзэкІэ) (6+)
- 12.50 - «Жэуап зэтыгъуей ушцІэхэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 13.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.45 - «ДиньмрэгъащІэмр» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.50 - «ІэщІагъэ» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 14.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 14.30 - «Ди гусуэ зывгэпсэху» (адыгбзэкІэ)
- 15.05 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 16.05 - «Прозэм и напкъуэцІэхэр» (адыгбзэкІэ)
- 16.45 - «Лэгъушыкъу» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 17.05 - «Уауз» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 17.20 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 17.45 - «Сиза билемисиз» (балькэрыбзэкІэ) (12+)
- 18.05 - «Гуауджэм и шыналъэ» (урсыбзэкІэ)
- 18.35 - «Сабигъуэм и дуней» (урсыбзэкІэ) (6+)
- 18.50 - «Жэуап зэтыгъуей ушцІэхэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 19.05 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 19.45 - «Таурхъан» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 20.05 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 20.25 - «Алтын хазна» (балькэрыбзэкІэ)
- 21.05 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 21.30 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 22.00 - «ШІалэгъуэ» (адыгбзэкІэ)
- 22.35 - Адыг уэрэдыжхэр (адыгбзэкІэ)
- 23.00 - «Ауаз» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 23.25 - 24.00 «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)

Шабэг, жэпугъуэм и 4

- 00.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 1.00 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 1.30 - «Жыщыбг нэужкым» (адыгбзэкІэ)
- 2.00 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 2.30 - «Тау макъамла» (балькэрыбзэкІэ)
- 3.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 4.00 - «Ди гусуэ зывгэпсэху» (адыгбзэкІэ)
- 5.00 - «Уауз» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 5.10 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ)
- 5.30 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 6.00 - 7.00 Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 7.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 7.38 - «Лъэкъым и фыгуээхэр» (адыгбзэкІэ)
- 8.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 8.25 - «Эрирей» (балькэрыбзэкІэ)
- 9.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 9.25 - «Радиус-99,5» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 9.45 - Усыгъэм и тогъкун (урсыбзэкІэ)
- 10.00 - «ГуащІэм и дамыгъэ» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 10.20 - «УэрэдымрэгъащІэмр» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 10.50 - «Жаншэрхъ» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 11.00 - «Бора» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 11.21 - «Топалайчыкъ» (балькэрыбзэкІэ) (6+)
- 11.30 - «Акъ тауаны жырлары» (балькэрыбзэкІэ)
- 12.00 - «Гукъыджэ» (урсыбзэкІэ) (12+)

- 12.44 - «Спорт хыбархэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 13.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.38 - «Лъэкъым и фыгуээхэр» (адыгбзэкІэ)
- 14.00 - «Утыкы» (адыгбзэкІэ)
- 14.50 - «Жаншэрхъ» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 15.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 15.25 - «Эрирей» (балькэрыбзэкІэ)
- 16.00 - «Бора» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 16.21 - «Топалайчыкъ» (балькэрыбзэкІэ) (6+)
- 16.30 - «Акъ тауаны жырлары» (балькэрыбзэкІэ)
- 17.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 17.25 - «Радиус-99,5» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 17.45 - Усыгъэм и тогъкун (урсыбзэкІэ)
- 18.00 - «Гукъыджэ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 18.44 - «Спорт хыбархэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 19.00 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 19.45 - «Таурхъан» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 20.00 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 20.20 - «Къюборчэ» (балькэрыбзэкІэ) (6+)
- 20.35 - «Тау макъамла» (балькэрыбзэкІэ)
- 21.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урсыбзэкІэ)
- 22.00 - «Прозэм и напкъуэцІэхэр» (адыгбзэкІэ)
- 22.30 - «Ди гусуэ зывгэпсэху» (адыгбзэкІэ)
- 23.00 - «Чамхана» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 23.20 - «Сиза билемисиз» (балькэрыбзэкІэ) (12+)
- 23.30 - 24.00 «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)

Тхьэмакуэ, жэпугъуэм и 5

- 00.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 1.00 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 1.38 - «Лъэкъым и фыгуээхэр» (адыгбзэкІэ)
- 2.00 - «Жыщыбг нэужкым» (адыгбзэкІэ)
- 3.00 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 3.25 - «Эрирей» (балькэрыбзэкІэ)
- 4.00 - «Бора» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 4.30 - «Акъ тауаны жырлары» (балькэрыбзэкІэ)
- 5.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 5.25 - «Радиус-99,5» (урсыбзэкІэ)
- 5.45 - Усыгъэм и тогъкун (урсыбзэкІэ)
- 6.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 6.44 - 7.00 «Спорт хыбархэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- «ХыбарыцІэхэр»:**
Тхьэмакуэ кхъаухэр: 10.00, 14.00
«ХыбарыцІэхэр»:
Тхьэмакуэ кхъаухэр: 8.00, 15.00
«ХыбарыцІэхэр»:
Тхьэмакуэ кхъаухэр: 12.00, 17.00
- 7.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 7.40 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 8.10 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 8.45 - «Акълманла сэлери» (16+)
- 9.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 9.35 - «ПІцІэну щхьэпщ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 9.45 - «Спорт хыбархэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 10.10 - «Макъам» (адыгбзэкІэ)
- 10.40 - «Дерс» (адыгбзэкІэ) (12+)
- 11.00 - «Сахна» (балькэрыбзэкІэ)
- 12.10 - «Театрыр микрофоным Гутц» (урсыбзэкІэ)
- 13.00 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (адыгбзэкІэ) (16+)
- 13.35 - «Ди гусуэ зывгэпсэху» (адыгбзэкІэ)
- 14.10 - «Макъам» (адыгбзэкІэ)
- 14.40 - «Фэр папцІэ» (адыгбзэкІэ)
- 15.10 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 15.40 - «Акълманла сэлери» (16+)
- 16.00 - «Сахна» (балькэрыбзэкІэ)
- 17.10 - «Си Къэбэрдей-Балькър» (урсыбзэкІэ) (16+)
- 17.40 - «ПІцІэну щхьэпщ» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 17.50 - «Спорт хыбархэр» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 18.00 - «Театрыр микрофоным Гутц» (урсыбзэкІэ)
- 19.00 - Макъам 99,5-FM (адыгбзэкІэ)
- 19.45 - «Таурхъан» (адыгбзэкІэ) (6+)
- 20.00 - «Орайда» (балькэрыбзэкІэ)
- 20.25 - «Эрирей» (балькэрыбзэкІэ)
- 21.00 - Макъам 99,5-FM (урсыбзэкІэ)
- 21.25 - «Радиус-99,5» (урсыбзэкІэ) (12+)
- 21.45 - Усыгъэм и тогъкун (урсыбзэкІэ)
- 22.00 - «Утыкы» (адыгбзэкІэ)
- 23.00 - «Бора» (балькэрыбзэкІэ) (16+)
- 23.30 - 24.00 «Акъ тауаны жырлары» (балькэрыбзэкІэ)

Купщлафлэщ Руслан и гъащлэр

• Дифл догъэтыплэ

Ди республикэм щэнхэбзэмкIэ шыхъ зилэ и лэжыаклуэ. Кинематографистхэм я згъухъ-ныгъэм хэт, Къэбэрдей-Балъкъэрэм и Жылагъуэ палатэм и тхъэмэдэм и къуэдзэ, КъБР-м литературэм-рэ гъуаздзэмкIэ и къэрал саугъэтым и лауреат, режиссёр, оператор, усакулэ-уэрэдус Тхъэгъэзит Руслан и ныбжьыр илгъэс 65-рэ ири-къуаш.

Тхъэгъэзит Руслан Тэрч шыналгъэм хыхъ Төрэксэ (Болтэй) къуажэм 1960 гъэм къы-шалъхуаш. ИлгъэсипщI курыт еджаплэр абы къышхуа нэужь, гъукIэм и къуэдзэу лэжъэн шIа-дзаш. Прохладнэ къалэм шыцI автшолкыр, иужькIэ Культпрос-ветучилищэр къылуа нэужь, дзэ куулыкутум ираджджри, илгъэ-ситкIэ шышал. Армэм кыиыкIы-ри, пщIэшхуэ зилуэ шыта «Заря коммунизма» къуажэ колхозым япэщIыкIэ водителу, итIанэ ШэнхэбзэмкIэ унэм и унафэщIу лэжыаш. Руслан адыгъэбзэки урысыбзэки усэ етх, макъамэ гуакулэхэри илэщ.

лэжыгъэм илгъэситI ипэки къылуыкIыжаш. Мы зманым КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и тхъэ-мадэм и къуэдзэщ, щэнхэбзэм, хыбарегъащIэ ЛухушIапIэхэм, цыхубэ зэхуэсхэм я комиссэхэм ядолажъэ.

хаш полнометражнэу. Кыжьыла-пхъэщ, ди шыналгъэм полно-метражнэ художественнэ фильм ялуу цытешыжур Тхъэгъэзитыр зэрыарар. Уэрэджылакулэ Тхъэ-гъэлэдж Светланэ и уэрэдым и нэтыни ялуу трихаш, «Питер Пэн» мультфильмыр ялуу адыгъэбзэм кызыгъэзгъэри Русланш.

гъунгъу сыхъужурэ сыкъекулэ-кIащ. Пэжым ухуеймэ, натIэм ре-житам уфIэкIыфынукуым, - жезIэ Руслан.

Тхъэгъэзит Руслан зегуарым Бицу Анатоле и «Анэ» усэр къыIэрыхъащ, игу ирихъри, макъамэ шIилгъэну мурад ишIат. И хыхъы Тхъэгъэзит Зубер и чэн-джэщIэ, Балэ Мухъэдин и джэ игыаклуэри, макъамэр дзэлэ уэрэду жрилаш, нотэр зэри-мышIэм кыжьыкIыу. Фортелиан-нэм бгъэдэс Балэм абы цыгъуэ къыжрилат: «Уей, шынэхъыщIэ, мыр гуцкъуэ уэрэдым хуэдэм. Ии шIэдзэплIэм хуэдэу адзкIи Тхъэм дахэ ишI!».

Тхъэгъэзит Руслан зегуарым Бицу Анатоле и «Анэ» усэр къыIэрыхъащ, игу ирихъри, макъамэ шIилгъэну мурад ишIат. И хыхъы Тхъэгъэзит Зубер и чэн-джэщIэ, Балэ Мухъэдин и джэ игыаклуэри, макъамэр дзэлэ уэрэду жрилаш, нотэр зэри-мышIэм кыжьыкIыу. Фортелиан-нэм бгъэдэс Балэм абы цыгъуэ къыжрилат: «Уей, шынэхъыщIэ, мыр гуцкъуэ уэрэдым хуэдэм. Ии шIэдзэплIэм хуэдэу адзкIи Тхъэм дахэ ишI!».

КыжьыкIылуэ яхэтэщ дэф-тэрхэр зи лъабжьэ, Iыхъэ зыб-жан хъу «Черкассие в истории России» фильмыр, КъБР-м шыхъ зилэ и журналист, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат Токмакъ Светланэ и проекту щитар, тэзыхэхэм. Ар удзыхъэж лэжыгъэ гъэцIэгъуэн, купщIа-фIэ зэрыхуар къалытыри, абы елэжэхэм къыгуагъэфэщIащ КъБР-м Литературэмрэ гъуаз-джэмкIэ и къэрал саугъэтыр. КIэлыкIылуэ Руслан трихаш «Уа-сэ лъапIэ», «Хъэтыр» фильм-хэр.

Тхъэгъэзит Русланрэ Вын-дыж Мариерэ зэдтатхэ куэдым фIыуэ ялгъэуа «Дыкыздэ-гъафэ» уэрэдыр. Абы и къекъа-плэри гъэцIэгъуэнц. Телевиден-нэм щыцIылажъэм, лъэлкэ къа-фэхэм ятухуа нэтын ягъэхъэ-зырырт, Дыджэш Еленэ и жэрдэмкIэ. Руслан ялэ едзы-гъуэмрэ ежымрэ пынщIуэ ит-хъэ икIи адзкIэ псалэр шы-мыкIуэм, Вындыж Марие зы-хуигъээри, адрей едзыгъуитIэ къыпишIащ. Гуапэщ илгъэс 25-рэ ипэки цыхубэм ялхуэзта уэрэ-дыр ноби зэрызIэлэпахыр.

Иджыри курыт еджаплэм и 6-7-нэ классхэм сышхыщIэхэм усэ тхыным сыдихъэхат, макъамэ-хэри къакулэу хуежъат. Урысыб-зэрт си ялэ усэр зытешуар. Си шIалэгъуэм, иджыри къуажэм дыцхъдэсым, жэщ ныкIуэм зы-гурхэр си щхъэм кызырэхъырт-и, сыкышхыщIэтэрэ стхырт. Ди анэ тхъэмышIкIэм жиIэрт: «Руслан, сыт къыпщыцIар? Iэээ ухъэр?».

Режиссёр IэщIагъэм хуеджа-уэ, и диплом лэжыгъэрэ щигъэхъэзырым, Лыкыужэ Нелли и новеллэм къытрищIыкIа «Шы-рэ» фильмыр трихуэуэ шыташ, и лэжыгъэм шIилэ зэфIэкIымыр шIэныгъэмрэ кърипщытэжыну. Ар тынху къехъуIлат, зманан кIаштым къриубыдэу, Фильмыр кууш, бзылхугъэм и гъащIэм, и гупсыскIэм, къуэхъым, дуней тетыхIэм теукуауэ гъэцIэгъуэн куад къызыщIуэбдыдэ. ЖылIону-ракъэ, илгъэс бжыгъэ зытекIуадэ фильмыр махуэ бжыгъэкIэ къе-хъуIлат! Кинорежиссёр цIэры-луэхуэ Вэрэкуэ Владимиррэ Къандур Мухъэдинрэ а лэжыкIы-уэ хуажубу ягу дыхъат, щытхуэ псалгъэ гуапи къыжрилат. Къандур Мухъэдин чэнджэщI кърият Iамал зэриIэкIэ лэжыкIы-уэрэ Урысейм, хамэ къэралхэм ахыхуэ шигъэлыгъэуэну. Ар адыгъэбзэки урысыбзэки тра-

Къыхыа IэщIагъэм и адэ-анэр япэщIыкIэ арзы темыхъуами, иужьым, абы шIилэ зэфIэкIхэмрэ ехуIлэныгъэхэмрэ шалгъагъэм, цыгъуфIыкIыжаш.

Руслан шалгъуа Болтэй къуа-жэм уэрэдитI хуитхаш, зыгъу-рым и лъэлу мыхъуэ, ар и хъэцэ къалэн зышхыщIыкIыри. Ялэ уэрэ-дыр и шIалэгъуэм итхаш, Етуанэр - «Болтэй» уэрэдыр, Илгъэуэ - Iыхылы Собан Сослэнрэ Наурыз Идаррэ я гъусэу.

И лэжыгъэр ихуэжын хуей хуэри, 1987 гъэ лъандэр Налш-джыкIэлхуэуэ шIолцэу. Гъуаз-джэхэмкIэ Кавказ Ишхъэрэ ин-ститутым 1993 - 1998 гъэхэм ре-жиссёр IэщIагъэм шыхуеджаш. 1989 гъэм телевиденэм опера-торым и ассистент IонатIэм пэрыуващ. ИужькIэ оператор нэ-хыгъэс, режиссёр нэхъыщIэ хуа-ш. Илгъэс 40-кIэ зыпорыта а

Пори зытешуар адэ-анэр дгъэгуфIэнэрщ, Быным я зэфIэ-кIым псом нэхэ иригъухуэри, иригъуфIэри ахэрэщ. Къуэзыл-хуахэр кыпхуларэзымэщ иуэу шIа-щIэцIынуэр.

Си лэжыгъэм хыхъуэ шIэщы-гъуэ куад слэгъуагъуэ. Къэбэрдей-Балъкъэрри къапщIэмэ, сызы-темыува шыплэ Iыуу къыщIэкIын-къым. Цыхуэхэми гъащIэны теу-хуа си IнатIэр игу дыхъэрт. Гуэхуэу сылажъэми, усэ, уэрэд стхыми, сызыхуэлабгъэ гъуаз-джэмрэ литературэмрэ зми тIэкулэ пIэщIэ сахуэхуэу, зми пэ-

Тхъэгъэзит Руслан ялэ едзы-гъуэмрэ ежымрэ пынщIуэ ит-хъэ икIи адзкIэ псалэр шы-мыкIуэм, Вындыж Марие зы-хуигъээри, адрей едзыгъуитIэ къыпишIащ. Гуапэщ илгъэс 25-рэ ипэки цыхубэм ялхуэзта уэрэ-дыр ноби зэрызIэлэпахыр.

Тысыхъэ, дзэлэ уэрэду жезIа макъамэм йоуэри, «Тэрч удж» зыфIэсца уэрэдыр дотх. Алхуэдэу гъэцIэгъуэну зэхэтц мы гъащIэр.

Тхъэгъэзит Руслан курыт еджаплэхэм, библиотекэхэм, еджаплэ нэхъыщхъэхэм шIалэ-гъуалэм шахуоуэ, и усэхэмрэ уэрэ-дхэмрэ ирегъэдалуэ, и филь-хэм щахуатопсэлъыхъ, анэ-дэлъхубээр, лъэлкэ хабээр, щэнхэбээр хъумэным, гъэсэн-гъэм, адэ-анэхэм яхуэгуэ-щIэным, нэхъыжъхэм пщIэ-нэмысрэ гулгытэрэ яхуэщIыным теукуауэ еушIи.

КъБР-м ЩэнхэбзэмкIэ и ми-нистерствэм и жэрдэмкIэ, ды-гъуасэ Тхъэгъэзит Руслан и юби-лей шыхъ шеклуащIащ Тэрч къа-лэм ЩэнхэбзэмкIэ и унэм. Пшыхъэщхъэр зыгъэдэхэхэм ящIащ республикэм и артист-хуэ Хытхыхуэ Эдуард, Бэргъун Марианнэ, Хыжьырокъуэ Суль-тан, Лий Аслъэн, Зеушэ Iэуэс, МөрэмкIуэ Резуан, МөрэмкIул Ибрэхым, Тхъэгъэлэдж Свет-ланэ, Сэлал Арчил, Мысрокуэу Рустам, Мзыхъэ Анастасие, Хо-чувэ Екатерина, Еуаз Зубер, Тхъэгъэзит Оксанэ сымэ, нэ-гуэушIэхэри. Пшыхъым уэрэд 21-рэ шагъэзгъэщIащ, псалэри макъамэри Руслан еIуэ. Абы шыщIу 18-р ялуу утыку къархъащ, КыммыдкIэ, хатгъэхъащ Бицу Анатоле и псалэхэр зыщIэлэ «Анэ» уэрэдыр, Вындыж Ма-рие дитхэ уэрэдитIыр. КышIэ-нэмыщIуащ, Руслан и Iэдэ-къэщIэкIэ усэхэми абы къыше-джащ.

Бэлагы Любе иригъэкулэ «Голоса Родины» урысейсоу злеуэм Руслан иригъэхъащ и «Курские высоты» уэрэдыр. И усэхэр шыхъэхуэхъэса тхылэ къыдигъэгъэжыну и мурадщи, Тхъэм къригъэхъуIэ! Абы зэри-жылэмкIэ, и усэхэмрэ уэрэдхэм-кIэ зы цыхуэ закъуэ нэхъ мыхъу-ми игу нэсмэ, насыпу къелы-тэ.

Русланрэ и шыхъэгусэ Ма-динэрэ адыгъэ унагъуэ дахэ зэда-хуащ. Абыжым пхуэщI (Маринэ, Зэирэ, Масирэт) ялэщ. Зыпхъ-хуэхэм я нэхъыжэ Маринэ фило-логие факультетыр къыуащ, За-ирэр Масирэтэ сурэт шIыным дахэхъ, КъБКЪ-м ДизайнымкIэ и колледжым шеджаш. Зыщхъэ-гъусэхэм я гурыфIыгъуэщI къа-щIэхуа пхуэрылхуахэр.

ТЕКИЖЪ Зарета.

Мы махуэхэм

- ФокIадэм и 27, щэбэт
- ♦ Туризмэм и дунейпсо махуэщ
  - ♦ Гъэсакулэхэмрэ зи школ кIуэгъуэ мыхъуахэр щапI луэхушIапIэхэм я лэжыкIы-луэхэмрэ я махуэщ
  - ♦ 1933 гъэм къалыхуащ фило-логие шIэныгъэхэмкIэ доктор, профессор, КъБР-м шIэныгъэ-хэмкIэ шыхъ зилэ и лэжыкIуэ Хъэщхъуэжъ Раисэ.
  - ♦ 1965 гъэм къалыхуащ тхы-дэ шIэныгъэхэмкIэ доктор, профессор Къушхъэбий Анзор.
  - ♦ 1967 гъэм къалыхуащ моде-лёр цIэрылуэ, химие шIэны-гъэхэмкIэ кандидат ХъэцIыкIуэ Мадинэ.
- Дунейм и шытыкIэнур
- «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкIэ, республикэм пшэр тэхэ-текIыу шыщыты-нуш. Хуабэр махуэм градуси 9 - 11, жэщым градуси 7 шыхъуноуш.

ФокIадэм и 29, бльщхъэ

- ♦ Хъэщхъэрылуэ узым ебэны-ным и дунейпсо махуэщ
  - ♦ Къэрал хабзэм теукуа шIэ-ныгъэ зэгъэгъуэтыным и дунейпсо махуэщ
  - ♦ УФ-м и Атом промышлен-ностым и лэжыкIуэм и махуэщ
  - ♦ 1931 гъэм къалыхуащ кон-структор-модельер, АР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат, УФ-м щэнхэбзэмкIэ шыхъ зилэ и лэжыкIуэ СтIащ Юрэ.
  - ♦ 1951 гъэм къалыхуащ жы-лагъуэ лэжыкIуэ, КъБР-ми КъШР-ми щэнхэбзэмкIэ шыхъ зилэ я лэжыкIуэ, Да-гыстэными Ингушши гъуаз-джэхэмкIэ шыхъ зилэ я лэжыкIуэ, педагогикэ шIэны-гъэхэмкIэ кандидат, ШIДАА-м и член-корреспондент Бей-тыгъуэн Iэуэс.
- Дунейм и шытыкIэнур
- «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкIэ, республикэм пшэр тэхэ-текIыу шыщыты-нуш. Хуабэр махуэм градуси 9 - 15, жэщым градуси 9 шыхъу-нуш.

ФокIадэм и 29, бльщхъэ

- ♦ Гум и дунейпсо махуэщ
  - ♦ Тхъэкумэ, пэ, тэмакъ узы-фэхэр зэуэлэхэр зыгъэхъуж дохутырым и дунейпсо махуэщ
  - ♦ 1807 гъэм къалыхуащ адыгэ тхаклуэ, дзэ къулыкыгъушIуу шыта Къыз-Джэри СултIан.
  - ♦ 1921 гъэм къалыхуащ Совет Союзым и Пыхъужэ Хъэбэчыр Умар.
  - ♦ 1932 гъэм къалыхуащ кхъу-лэтэхэхуэ, генерал-лейтенант, Сирием и Пыхъужэ Абазэ Мамдухъ.
  - ♦ 1960 гъэм къалыхуащ Къэбэр-дей къэрал драмэ театрым и актёр, КъБР-м шыхъ зилэ и ар-тист Бьдэ Хъэсэн.
- Дунейм и шытыкIэнур
- «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкIэ, республикэм уэш къышхынуш, Хуабэр махуэм градуси 10 - 13, жэщым граду-си 9 шыхъуноуш.

ФокIадэм и 28, тхъэмахуэ

♦ Адыгэ фашэм и махуэщ

Узэблэр щIагъуэ мэхъу.

Къалэн пыухыкIахэр

Республикэм и прокурор Хабаров Николай и унафэм шIтэу екIуэкIащ хабзэхъумэ IнатIэхэм я унафэщIхэм я зэлушнэ. Абы хэтэщ УФСБ-м, МВД-м, Следственнэ комитетым и Следственнэ управленэм, ФСБ-м и Гъуналкъэхуэмэ управленэм, УФСИН-м, Урысей гвардием и шIыналгъэ управленэм я унафэщIэхэмрэ кулыкыушIэхэмрэ, прокуратурэм и аппаратым, алхуэдэу республикэм и къалэ, район прокуратурэхэм я лэжыкIуэхэр.

ЗЭИУЦIЭМ щыхъэллащ террор шынагъуэмрэ экстремизмэмрэ пэщIэтыным, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикаем лъэлкэ зэм-гъуэжыгъуэхэм къыхъэIахэм, дин зэмшыщэ зезыхъэхэм яку зэ-гурылуэныгъэ илгыным, хабзэхъумэ IнатIэхэм, экстремизмэм пэщIэтыным ехъэлла Лухуэхэр къэрал властым и луэхушIапIэхэмрэ шIыплэ самоуправленэмрэ зэгъгуауэуэ шIалэгъуалэм еджа-плэхэм шьдрагъэкулэуыным.

Кърикулахэр къызыщIахъужри, а луэхум ехъэлла лэжыгъэр егъэфIэкулуным хуэунтIа унафэ къащтащ, хабзэхъумэ Iна-тIэхэм къалэн пыухыкIахэр хуагъуэуащ.

УАРДЭ Жантинэ.

ОТ РАЦИОНЕРНОГО НАБОРА в подразделении БПЛА с возможностью ОБУЧЕНИЯ И ПЕРЕОБУЧЕНИЯ

от 4.720.000 Р ЗА ПЕРВЫЙ ГОД

2.200.000 Р ЕДИНОВРЕМЕННО

Списание долгов до 10 млн. руб.

ОБРАЩАТЬСЯ: г. Нальчик, ул. Идарова, д. 198 Тел.: +7 (952) 579 03 45

Зыгъэпсэхугъуэ махуэм

Мальхъэдис

Зыгъэхъзырар нэщцэпыдджэ Замирэщ

● **Фэ фщцэрэ?**

Къуалэбзухэм я ццэхэр

- Канюк** - кый, къарэжьуэ.
- Канюк кавказский** - къашыргъэкый.
- Каравайка** - шэмэджыпэбз.
- Кваква** - псыхуэлщажуэ, псыхуэлщаклэщц
- Кеклик** - къуршджэд.
- Кеклик кавказский** - къуршджэд.
- Клест-елевик** - пэкый.
- Клест-еловик кавказский** - пэкый.
- Клинтух** - тхьэркыуашхъуэ.
- Клушица** - къуанщцэпэлл.
- Кобчик** - къаргъэжьей.
- Козодой семейство** - бжэнщцэф лъэпкъыр.
- Козодой исполинские семейство** - бжэнщцэф абрагъуэхэр лъэпкъыр.
- Козодой** - бжэнщцэф, пчэнклэщуэ.
- Козодой большой** - бжэнщцэфин.

Нартыху хъэжыгъэ жэмыкуэ

● **Шхыныгъуэхэр**

Шыуаным псы цылыгъ ираклэ, абы джэдыклэ кугъуэ уда зыхэлъ шатэ хаклэ, флыуэ зэлэщцэри, мафлэм трагъуэуэ. Зэлэщцэурэ дакыкы 5 - 6-клэ къагъавэ. Адэклэ нартыху хъэжыгъэ ухуэнщцар хаудэри, тхуэ къыщцидзыху, дакыкы 10 - 15-клэ, зэлэщцэурэ ягъажэ. Хъэзыр мэхуэ шыжалэм, зэлэщцэурэ, кхъуей цыныгъ упщцэла халхъэ, шыгъушыпс цылыгъ хаклэ. Пщтыру йэнэм трагъуэуэ, шуу цылыгъ и гъусэу.

Халхъэхэр (Цыхуитл йыхъэ): псы цылыгъуэ - г 100, шатэуэ - г 500, джэдыклэ кугъуэуэ - 1, нартыху хъэжыгъуэ - г 115-рэ, кхъуей цыныгъуэ - г 40, шыгъууэ - узыхуей хуэдиз.

Къазыл гъэгъуццла

щцэгагъэж, тлэклу ягъэжэпхъри кхъуей пльыжэ зэрагъэгъум хуэдзу жъэгуклэ ягъэгъуццлэ. Къазылыр гъур хъууу ягъэгъуркым, атлэ ягъэгъуццлэ кхъуейуэ араш. Апхуэдзу гъэгъуццла къазылыр дзасэклэ гъэгъэгъуафлэщ. Къазыл гъэгъуццлар зэлымыхъуэуэ куэдрэ щылтэ.

Къазыл гъэгъуццлам шхыныгъуэуэ куэд къы-хэлщцылк хъунуш, къапщцтэмэ, тэбэклэ бжын, клэртлэф щцэлэуэ, дзасэклэ ягъажэ, н.кь.

КЪУБАТИЙ Борис.

● **Псалъэжхъэр**

Тепсэр къытепхыжынщ

- ◆ Джэд нэхэрэ джэдыклэ нэхэ лущ.
- ◆ Такъуэр закъуэ палъэщ, закъуэр шымылэ пэлъытэщ.
- ◆ Джэдлу дзэщымылэм дзыгъуэ шотэт.
- ◆ Зы къэлэрри къэлэрищцэри зэхуэдэщ.
- ◆ Бзэджэ уи пашэмэ, бзэджэ ухуэш.
- ◆ Зы мафлэ хъуасклэм жылэ псор къыресэкл. Нэм илгъагъур щхъэм и уасэш.
- ◆ Тепсэр къытепхыжынщ.
- ◆ Уэсукхъуэр бзу цыклэм къегъэхъей.
- ◆ Зэдэщццэ щцэхци, зэдэшхэ лэфц.

- ◆ Псэунум лъакъуибгъуэ щцтэщ.
- ◆ Лэжэнклэ уашхэш, шхэнклэ дыгъужьщ.
- ◆ Пхъэлэщэ вийм зэдэщцтэмэ, щыгулэ къагъазэ.
- ◆ Лы и къуэгъурэ вы и гъур-рэ.
- ◆ Зэбгъашцэр лэщцлагъэщи, умыщцлэр лэфц.
- ◆ Пщы зи щыпэлъагъум тхъэ шохуэ.
- ◆ Зыхуашцэ нэхэрэ - зыщцлэф.
- ◆ Псэуклэмыщцлэ - узкълэ щырейщ.
- ◆ Пхъэлэщэ вийм зэдэщцтэмэ, щыгулэ къагъазэ.
- ◆ Хъэрэчэтым берычэт хэлщ.
- ◆ Бзу кхъуей флэкла ямылэ щылэкъым.
- ◆ Пщы зыфлэпщым пщылэ къыпфлэщ.
- ◆ Ццэ бжакъуэм флэщ.
- ◆ Щхъэ къуийм и лажэщ щхъэ псэум ищцэркъым.
- ◆ Изгу нэщц лэщц джафэщ.

● **Псалъэ шэрыуэхэр**

Яубыр къашэ

Зейншэ шэгъуафлэщ
Адэ-анэ зыщхъэщымытыж, милькушхуэ зытрамыгъэклуадэу, хабзэшхуи клэлызэрамыхъуэуэ яшам хужалэ.

Зи фыщцэ зи мыгъуэ, зи гъунэгъуэ зи бий
Хабзэ къыкълэлызэрихъэ-нуми, апхуэдэ лэмал езымыту, зи гъунэгъур бий зыщцлам хужалэ.

Зы анэм къылъхуа псори зэхуэдэкъым
Зы анэ къылъхуаами, сабий псоми хьэл-щэн зырызыххэ яхэлщ, жыхуилэщ.

Зы бынри бынищцэри зэхуэдэщ
Адэ-анэм быну ялэр зэхуэдэу ялгъау, жыхуилэщ.

Зыщцтхъур къэгъани, яубыр къашэ
Псори егъэлэуэ зыщцтхъу хьыджэбзми зы ныкълэуэныгъэ гуэр хэлъынклэ мэхуэ, жыхуилэщ.

Зэгурмылуэ бынунэм я мыгъуэщ
Зэгурмылуэныгъэ, псалъэмак зэрылэ унагъуэр тынщыгъуэ ихуэркъым, жыхуилэщ.

Зэгунэгъуитл я мэл (жэм) бжыклэ зэхуэдэкъым
Унагъуэ къэс езым я хабзэ илгъыжщ, луэху еплъыклэ ялэжщ, ар лытэн хуейщ, жыхуилэщ.

Зэкъуэшитлрэ дзитл зылу-рэ
«Дзитл зылу» жыхуилэр къамэщ: зэкъуэшитлэр зэкъуэт-мэ, тегушхуэгъуафлэ пхуэщцы-нукъым, уапэлгъэщынукъым, жыхуилэщ.

И адэм и щэн и къуэм къыхурехуэ
И адэм хуэдэу и къуэр флы ирехуэж, жыхуилэщ.

И адэр къалхури, и къуэм зигъэпсэхуащ
Къуэ мыгъасэм, щхъэхынэм ищцэн хуейхэр, псори адэм зыщхъэщыным ауан ящц хужалэ.

Псалъэзэблэдз

Екълэуэ: 4. Абы гын къыхащцылк. 5. Цыхуэ лэубы-дыплэншэ, ерыщ, самплэ-имыхъэ. 6. Зи щхъэгъусэм къыбгъэдэклыжа цыхубэ. 8. Нэхушым зэрэджэ нэгъуэщцлэ псалэ. 10. Клэпхъым флыуэ илгъауэ пхъэщхъэмыщцхъэ. 11. Пхъэм къыхащцылк, шынакъжьей цыклэм ещхьыфэ бжэмышхышхуэ. 12. Клуэ пэтми бжыиз зымыкы. 14. Ар куэдрэ уэмэ, и дамэр мэкъутэ. 16. Налэ Заур еджаклэуэ ныбжым иту зригъэгъуэта лэщцлагъэ. 18. Дзэлыкълэуэ щыналгъэм хиубыдэ къуажэ.

Къехуэ: 1. Пхъэм къыхащцылк хъэкъушхыгъуэхэм зэрелэж, дзитл зылуэ лэмэпсымэ. 2. Уд фызыжыыр Къуийцылкы абыклэ псыхъэ нэху шыхуэнклэ игъэкълэуэ. 3. А унэцэр зэрэхъэ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Министрхэм я Советым и Унафэщцлэуэ щытам, апхуэдэу Социалист Лэжыгъэм и Ллы-хуэжым. 5. Цыхуэ зэлэщцэри, сабыр. 7. ... къыкълэуэам жыг тхэмпэхэр къыпигъэщцэ-щцэ. 8. Бжынышхъэ, жылэ къызэрыклэ. 9. Адакъэщцэрэ... пастэрэ. 13. Адыгъэш лъэпкъ. 15. Хъэщцэщцэ паупщцла, ямылуэ-жауэ. 17. Ахын тенджызэ лу-фэмэрэ Адыгеймрэ шыпсэу ди лъэпкъэгъуэхэм Къэбэрдей адыгэхэр зэрэджэ.

Зэхъылыгъар САУТ Сулыгъанц.

	1		2		3		
4							
5					6		7
			8		9		
10							11
			12	13			
14	15				16	17	
18							

Фокладэм и 13-м ди газетым тета псалъэзэблэдзым и жэуапхэр:
Екълэуэ: 1. Кълэуэщцылкы. 3. Ццэбэт. 6. Лэкълэм. 9. Шухъэ. 10. Абазэ. 11. Псы. 12. Жэз. 17. На-пэ. 19. лумыл. 21. Уашхэ. 22. Жызууэ.
Къехуэ: 1. Къуэлэн. 2. Шыкы. 4. Бзу. 5. Тхъэгъуш. 7. Махъсымэ. 8. Къан. 9. Шэгъэфлэуэ. 13. Жыбнду. 14. Алп. 15. Былым. 18. Пэш. 20. Мэз.

● Гъуазджэ

Пэшым цыхур щлэзт

Фокиадэм и 20-м. Адыгэхэм я махуэм, ирихьлэу Налшык Ашуровым и цэр зезыхьэ и уэрамым тет «Центр культурного развития» зи флэщыгъэ ЩэнабэзэмкIэ унэм ирагъэблэгъащ ильэсигу ипэ «Адыгэ дуней» лъэпкэ фондм къызэригъэлэщэ «Сыринэ» япэ щлалэгъуалэ театрыр. Зэхыхьэм и къызэгъэпэщаклур а центрым щылажэ «Алые паруса» клубым и унафэци Уэрдокуэ Юлэщ.

ПЭШЫМ цыхур щлэзт. Абы щызэхуэсат Налшык къалэм дэт курыт школхэм ящыщ цым къыкIа еджакIуэ цыкIуэхэмрэ егъэджакIуэхэмрэ.

Уэрдокуэм зэхыхьэр къыщызэлэуиным, пэшым щлэс цыкIуэхэм захуигъэзэщ: «Нобэ сьт зи махур?» - жиIэри. ЕджакIуэхэм псоми зы жьэу жэуап къатащ: «Адыгэхэм ди махуэщ». Абыхэм я макъ жьгъырухэмкIэ къэлау анэдэлъхубзэм уи гур хигъахуэрт.

АдыкIэ и псалъэм къыпищаш Юлэ: - Дэ нобэ ди хьэщIэщ «Сыринэ» театрым хэт щлалэгъуалэр. Абыхэм нобэ фагъэлагъуанущ теллэгъуэ гъэщIэгъуэн. Си гуалэу утыкум къызэгъэблэгъэ абыхэм я гъэсакIуэ, ушьякIуэ, актёр, режиссёр Iээз Къанкьул Исльям. Абы фыщигъэгъуэзэщнэц театрым и цыцIэкIэ-псуэклэр зыхуэдэм.

- Фи махуэ фIыуэ, псоми! Адыгэхэм я махуэ лъапIэмкIэ псоми сынывохуэхуэ. Ди лъэпкым и пщлэр нэхъ лъагэж хьуну, ижкIлэрэ ди нэхъ-жьыфIхэм къадекIуэкIа Iуэху дажэхэм аджкIи пытшэну, зедгъэужьыну, ди анэдэлъхубзэр тIурылуэ дыккъэгъуэгурыкIуэну - ахэрэщ ди хуэлэспалэр. Театрым хэт ныхъжыщIэхэр утыкум зыкъызэрыщыгъэпэщыгъуэнум ягури я псэри етауэ лужь итщ. Дэ дызэрызэхыхьэрэ куэд мыщIами, тузэфIкIащ ди къэралым и къалашхьэ Москва, ильэс къэс Осамбаев Мыхьумд и пансионатм цызэхэхэщ фестивалышхуэм дыхътэну, абы адыгэбзэкIэ спектакль къыщыдгъэлэгъуэнум икIи япэ увэплэр къыщыгъыныну. Иджыблагъэ тырку щынальэми дыщылащ, абы щыпсэу ди лъэпкэгъухэм драгъэблагъары. ЕкIурэ-ешхуэ дыккъэгъэхьэщIащ. Дэ абыхэм зындагъэщIащ адыгагъэмрэ цыхуэгъэмрэ зищIысыр. Къыдгурагъэлауэ зэрэптIэлэхэм зэригъэхьэщIэри. ЗыкъэгъэлэгъуапIэхэм дыщашэм дэж,

абы дызэрыщыцлэр зэхэхьа ди лъэпкэгъухэр ЩэнабэзэмкIэ унэм и бжэлупэм Iуэу къыщызэхуэсхэрт, «Хэкужым къыкIащ», жаIуэ. Дыккъыщэжыжым бысым дызэдщыIахэм я нэпсыр къекIуат. Мис апхуэдэу дыщылащ хамэ щыпIлэр псуэплэ зыхуэхуэа ди лъэпкэгъухэм я дэж. ЕтIанэгъи дыкIуэну къэдгъэгъуэащ ахэр. Иджыпсту си нэлэ щлэт гъэсакIуэ цыкIуэхэр утыкум къызэгъэблэгъэнц. Ди актёр ныхъжыщIэхэр къызэдджэнур хамэ къэралхэм щыпсэу ди хэкузгъуэ уаскIуэхэм я IэдэкъэщIэкIэщ, - жиIащ Къанкьулым.

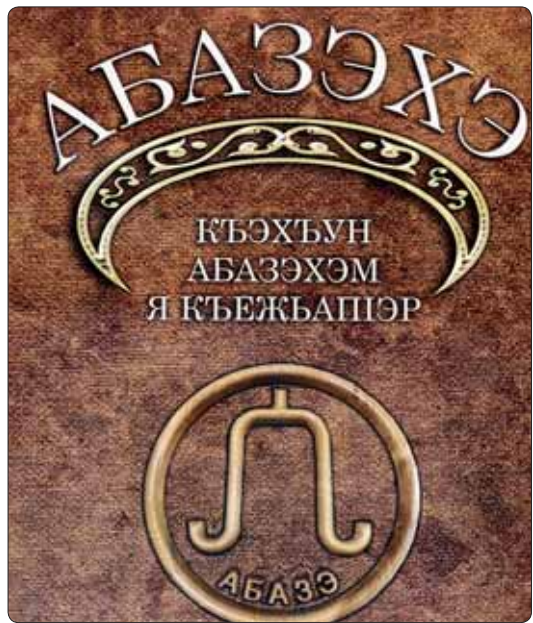
Макъамэ шабэ дызэ къэлэуащ, пэшымхуэм щлэсхэр игъэдэлэуэ щыкIлэу. Утыкум къыхьащ театрым хэт щлалэгъуалэр. Я зыхуэпкIэмрэ я зылыгыкIэмрэ удыхьэхуэ, я бзэр зэхэщIыкIыгуэу ахэр усэ къеджаш. Зыкъэгъэлэгъуэхэм еплл ныхъжыщIэхэр, зэхыхьэр я псэм зэрыдыхьэр къапщIуэ, гъэхуэуэ едалуэу щыст.

- Ди зыгъэпсэхуэгъуэ мазэр иуха къудейщ. Куэд дэмькIыу спектаклыцIэ къыфхуэтшэнуци, ди гуапэщ нобэ къыдэплла ныхъжыщIэхэр фыкыйтхуэ-кIуэну, - жиIащ Къанкьулым.

ЗэлүщIэм и кIэхуэу къэпсэлъащ «Адыгэ дуней» лъэпкэ фондм хэт, «Сыринэ» зи флэщыгъэ япэ щлалэгъуалэ театрыр зэхэщыныкIэ лэжыгъэщыуэ езыхьэ-кIуэуэ, абыхэм я Iуэху зезыхьэ, зыхуэй-зыхуэфIхэмкIэ къызэзыхьэпэщ, а театрым и унафэци Кугъузтыж Ахьмэд:

- Нобэрэй махуэ дахэмкIэ сохуэхуэ адыгэпсэ зылуэ, адыгэбзэр зыгъэбзэрэбзэу дунейм тет псоми. Мыбы дыккъезыгъэблэгъащи, къыдэллэхэмми, зыкъэгъэлэгъуэхэмми псоми фIыщIэ фхуэщI, икIи сынывохуэхуэ! Ди хэкузгъуэ дунейшхуэм щыкъухьахэр я аджэ лъахэм къагъэзэхуэу, дызэрыну быдыжауэ, ди бзэ дахэр дгъэбзэрэбзэу, ижкIэ ди нэхъжыфIхэм къытухьагъэна хабзэр, нэмысыр, адыгагъэр тшымьыгуышэу, ар щIэблэм зыхьэщIуэ, ипэкIэ дгъэкулатэу, куэдрэ адыгэ лъэпкыр Тхьэм дигъэлэсу. АдыкIэ къыпсэцхуэ сыхуейт: ди театрыр зэрызэхэщIэрэ илэпсыту зэрыхур Iэтауэ мы мазэм и 23 - 24-хэм Налшык дэт ГКЗ-м щыдгъэлэгъэнущи, мыбы щлэсхэм зынергъэхьэлэну ди гуапэщ.

КЪАНКЪУЛ Раисэ.

ГъэнщIащ хьыбар гукъынэжхэмкIэ

КъызыхьэцIа лъэпкым и лъабжэ, и къежьаплэ, и тхьидэ зыфIэмьыгъэщIэгъуэн щыIуэ къыщIэкIынкъым. Адэ-анэм, Хэкум, сабиугъэм къагъэуш а гурыцIэ къабзэм нэхъри зегъуэ цыхуэм щIэблэм игуэста нэужэ.

КъЭХЪУН къуажэм щыщ Абазэ Леонид тхьидэдджкым икIи щIэныгъэлIкым, ауэ и зэфIкIэм къызэритIэсу, Къэхъун дэс Абазэ лъэпкым и блэкIар зэригъэулуажыным и Iэ кыкI хэлъхьэныгъэ цыкIуэ хуищIащ - зи теллэгъуэ сурэтым щыфIагуэ «Къэхъун Абазэхэм я къежьаплэр» тхьыбар къыдыдгъэщIащ.

ЗэрыфIэщIэ, Абазэ унэцлэр зезыхьэ куэд щолпсуэ Къэбэрдей-Балъкъэрэм, уеблэмэ зэмыблагъэххэу. Леонид и лъэпкым и къежьаплэр зэхуихьэсыжыну мурад щыщIым, езым и аджэ лъапсэм теуха тхьидэ хьыбарымкIэ кыригъэжыащ: «Къэхъун къуажэм щыщ Абазэхэ я аджэ лъапсэр Краснодар (Бжьэдэгъуэхьэблэ) крайм хьыхьэ Кубанскэ къутырырщ. Лъэпкыу а лъэныкуэмкIэ кыкIуэу Къэбэрдейм къызэрылэпхуэм теуха куэд тхьидэ напэкIуэцIэхэм къыхошжы. Урыс-Кавказ зауэм зэтракIуэ адыгэ къуажэхэм язу арат ди лъэпкыр къызы-теллэщIыкIа. Шхьэлахуэу КIыкыкыуэрэ абы и къуэ Умарэ щыпсэу Кубанскэр. Зыкъомрэ пащтыхьыдзэм Кубанскэм дэхсхэм зрапщытэфактым. «Мыхэр лъэпкэ мыдалуэщ, бзэдэщ» хужалэу, Урысейм къраш сэлэтхэр къуажэм дыхьэн шынэрт. Абы тету, йоуэри иужькIэ генерал яцIа Шыпш Темурык-ан урысей пащтыхьым хьыбар ирегъэщIэ, дзэ кыритмэ, Кубанскэр зэхикIуэу дэхсхэри зэтрикIуэну жиIуэ. А щыкIэм тету зэпсэлъащ, дзэи къраташ. Шыпшым къуажэм гъуэгу бзыщIацIэ дзэышэн ныхъжэгуэ кыгуээтауэ арат. Зэманыр къос, дзэр эшэри макIуэ. Урысыдзэр къыздыкIыну здагугъамкIэ къаруэу щыIэмкIэ загъэбыдат къуажэдэхсхэм, арщхьэцIэ гъуазэ зылэ бийр Кубанскэ зауэлэтам я щыIагъымкIэ къыдыхьэри, зэуэн щIадзаш...»

Мыпхуэдэ хьыбар гукъынэжхэмкIэ гъэнщIащ Леонид и тхьыбар. Ахэри щыхьэту къуоу ди лъэпкым и къудамэхэр зэлэ-Iэсу, зыр адрейм и плэ кыиуэу, хэшыпсыхуэ, итIанэми, адыгуэ къызэтенэу, зэрызэфIуэвар.

Тхьыбарым иухуэщ Къэхъун дэс Абазэ унэцлэр зезыхьэхэм я лъэпкэ жыгъэр, ахэр унагуэу зэрызэтепщыкIыкIыжэхэр дамыгъэ IупщIэхэмкIэ къэгъэлэгъуэу. Гур нэхъ зыгъэхуэбэ пса-лэуахэр тхьыбарым и кIэ дыздэм къыщыхьащ: «Си пхьэурылхуэу Камилэрэ Лаурэрэ къызэрыздэлэпкыуэм, лъэпкэ жыгъэр зэхэгъэуэнымыкIэ щIэгъэкъуэнэу зэрысырхуэхуэуэм папщIэ, фIыщIэ яхуэщI».

Уи гуащIэр зыхьэллэхьэ лэжыгъэр къыкIлэпкIуэ щIэблэм къафIлэуэхумэ, абы и уасэми хохуэ. Пэжщ, напэкIуэцI 48-рэ фIэкIа мыхуэ тхьыбарым къызэщIиубыдар Абазэхэ я тхьидэм и зы пычыгъуэщ, Леонид хуэфIэкIыр ищIащ. КъыкIлэпкIуэ лъэбакъуэр зычынухэри къыкIуэкIыныц.

КЪУДЕЙ Иэминэ.

● Футбол

Фыдогъэблагъэ!

Урысей Федерация футболымкIэ и етIуанэ лигэ. «Б» дивизионм и Япэ гуп. ТIощIрэ еягэ джэгугуэ «Спартак-Налшык» - «Астрахань» (Нэзрэн) Налшык. «Спартак» республикэ стадион. Фокиадэм и 27. Сыхьэт 16-м.

МурадыфIхэр яIэщ

● Жыг хадэ зыгъэкIхэм я дэж

2030 гъэм ирихьэлэу Къэбэрдей-Балъкъэрэм пхьэщхьэмыщхьэ жыгыщIэу мелуани 3-м щIигъуэ къыцагъэкIыну я мурадщ. Республикэм и макъумэш IэнатIэм и унэтIыныгъэ нэхъыщхьэхэм ящыщ жыгыщIэхэр цагъэхуэ питомникхэм ди щынальэщ зыгъэуэжыныр. НобэцIэ нэхъыбзу зэгугур мыIэрысейхэр.

КъЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрэм ильэс къэс жыгыщIэу мелуани 2,8-рэ къыцагъэкIэ. Иджы жыг хадэ зыгъэкIхэм къалэн зыщашыжаш 2030 гъэм ирихьэлэу а бжыгъэр мелуани 3,1-м нагъэсыну. ЖылIэнурамэ, ди республикэм и мызакъуэу, къэралым и адрей щынальэхэмми щIэупщIэхуэ щлалэщ абыхэм.

КъыщынымыщIауэ, пхьэщхьэмыщхьэ жыгыщIэхэр щынальэхэм зэрыщыгъэтысым и псынщIагъымкIэ Къэбэрдей-Балъкъэрэр УФ-м щынальэуищым яхохьэ икIи къэралым ерыскъымкIэ и шынагуэуищыгъэр къызэгъэпэщыным хэлъхьэныгъэфI ар хохуэу, щыжаIащ КъБР-м Макъумэш хозыястэвмкIэ и министрствэм.

ХьэщОКЪУЭ Алыдж.

<p>Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэж</p> <p>Газетыр 2016 гъэм дызгъэгъэзэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хуэмынымкIэ Къэбэрдей-Балъкъэр щынальэ Iуэху-щIапIэм ПИ № ТУ07-00117-м щIэту ятхаш.</p>	<p>Зы ильэсым газетыр 156-рэ къыдокI. (12+)</p> <p>ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэ, секретарым - 42-56-19; унафэщI-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-75-78; секретариатм - 42-22-66</p>	<p>Индексыр П 5894 • Тиражыр 1.295 Заказыр №2086</p> <p>ДИ ХЭЩIАПIЭР 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и цэр зезыхьэ уэрам, 5, ебгъуанэ - епщIанэ къатхэр.</p>	<p>Газетым Iэ шытрадзар сыхьэт 18.00-рщ.</p> <p>«Издательство «Южный регион» ООО-м шытрадзарщ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтIыгуэ къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А</p>
---	---	---	--